

**T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL MİTLERE İNANMA
DÜZEYİ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PELİN TİFTİKÇİ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Emre TOLUN ARICI

İstanbul2020

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL MİTLERE İNANMA
DÜZEYİ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

PELİN TİFTİKÇİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Emre TOLUN ARICI

İstanbul2020

(TİFTİKÇİ, Pelin, Yüksek Lisans, İstanbul, 2020)

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL MITLERE İNANMA DÜZEYİ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyleriyle bağlanma stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma için 202 üniversite öğrencisine Sosyodemografik Bilgi Formu, Cinsel Mit Değerlendirme Formu ve Üç Boyutlu Bağlanma Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada, katılımcılardan çevrimiçi anketler yoluyla elde edilen veriler SPSS 23.0 paket yazılımına girilmiş ve istatistiksel analiz yöntemleri uygulanmıştır. Puan ortalamalarının sosyo-demografik değişkenlerle karşılaştırılması ve ilişkisel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi, öğrencinin öğrenim durumu değişkenleri bakımından cinsel mitlere inanma durumu yüksek lisans mezunlarına kıyasla üniversite mezunlarında anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bağlanma biçimlerinden kaçınan bağlanma ve güvenli bağlanma biçimi anne eğitim düzeyi düşük olanlarda kaçınan bağlanma yüksek ve ekonomik düzey bakımından yüksek gelir düzeyinde olanların güvenli bağlanma biçimi anlamlı düzeyde daha yüksektir. Cinsel mitlere inanma düzeyleri yüksek olanların ebeveyn eğitim düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Cinsel mitler ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiye yönelik bulgulara göre, cinsel mitlere inanma düzeyi ile kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma biçimleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca, kaygılı-kararsız bağlanma biçiminin yüksek olduğu katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyleri anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Üniversite öğrencilerinde cinsellik ve yakın ilişkilere yönelik bilgilendirmeler ve gerekli müdahalelerin elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak yapılandırılabilceği ve ileri çalışmalarla çalışmanın bulgularının desteklenebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, Cinsel Mitler, Üniversite Öğrencileri

(TİFTİKÇİ, Pelin, Master’s Degree, İstanbul, 2020)

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENT STYLES AND SEXUAL MYTHS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

In this study, the relationship between university students' belief in sexual myths and attachment styles was investigated. Sociodemographic Information Form, Sexual Myth Assessment Form and Three Dimensional Attachment Scale were applied to 202 university students for the research. In the research, the data obtained from the participants through online surveys were entered into the SPSS 23.0 package software and statistical analysis methods were applied. Comparison of mean scores with socio-demographic variables and relational analysis methods were used. According to the findings obtained in the study, the belief in sexual myths in terms of gender, parental education level and student's educational status is significantly higher in university graduates compared to graduate graduates. Attachment avoiding attachment styles and secure attachment style Those who have low levels of maternal education are significantly higher in those who have high incomes and those who have high income in terms of economic attachment. It was observed that those with high belief in sexual myths had lower parental education levels. According to the findings regarding the relationship between sexual myths and attachment styles, there was a positive and significant relationship between the level of belief in sexual myths and avoided attachment and anxious-unstable attachment styles. In addition, participants with high anxious-unstable attachment styles have significantly higher levels of belief in sexual myths.

It is believed that the findings obtained in the study provide up-to-date data on individuals' knowledge of sexuality and their well-known mistakes within the framework of attachment theory. It is thought that informations and necessary interventions in university students about sexuality and close relationships can be

structured by considering the findings obtained and the findings of the study can be supported by further studies.

Keywords: Attachment, Sexual Myths, University Students

BEYAN FORMU

Bu alışmanın kendi tez alışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

.../.../2020

Pelin TİFTİKÇİ

ÖNSÖZ

Tez çalışmamın her aşamasında bilgi ve deneyimleri ile desteğini esirgemeyen, hem tez dönemimde hem de eğitim sürecinde bana yol gösteren danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Emre Tolun Arıcı'ya, ihtiyacım olduğunda zaman ayırıp bıkmadan yardımlarını esirgemeyen ve önemli katkılarda bulunan aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim

Pelin TİFTİKÇİ

İstanbul 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
BEYAN FORMU.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Tanımı	1
1.2.Araştırmanın Amacı.....	3
1.3.Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Soru ve Hipotezleri.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Araştırmanın Varsayımları	5
1.7. Tanımlar.....	6
BÖLÜM II	7
GENEL BİLGİLER.....	7
2.1. Cinsellik.....	7
2.2. Mit Kavramı.....	12
2.3. Cinsel Mitler	12
2.3.1. Cinsel Mitlerin Tanımı.....	12
2.3.2 Cinsel Mitleri Etkileyen Faktörler	16
2.3.3. Cinsel Mitlerle İlgili Araştırmalar.....	20
2.4. Bağlanma Kavramı	22

2.5. Bağlanma Biçimleri	23
2.5.1. Güvenli Bağlanma Biçimi.....	24
2.5.2. Saplantılı Bağlanma Biçimi	25
2.5.3. Kayıtsız-Kaçıngan Bağlanma Biçimi.....	25
2.5.4.Kaygılı-Kararsız Bağlanma Biçimi.....	26
2.6. Bağlanmayı Etkileyen Faktörler	26
2.7. Bağlanma ile İlgili Araştırmalar	27
2.8. Cinsel Mitler ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişki	28
BÖLÜM III.....	30
YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Evren ve Örneklem	30
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	30
3.3.1.Cinsel Mit Değerlendirme Formu	30
3.3.3. Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği	31
3.4. Verilerin Toplanması	31
3.5. Veri Analizi.....	31
BÖLÜM IV	33
BULGULAR.....	33
4.1. Demografik Değişkenlerin Betimleyici İstatistikleri	33
4.2. Sosyodemografik Özelliklere Göre Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimlerinin Karşılaştırılması	35
4.3. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	42
BÖLÜM V.....	44

TARTIŞMA	44
BÖLÜM IV	49
SONUÇ.....	49
5.1. Araştırmanın Sonuçları	49
5.2. Yeni Çalışmalara Öneriler	50
KAYNAKÇA	51
EKLER.....	58
EK-1. Sosyo-demografik Bilgi Formu	58
EK-2. Cinsel Mit Değerlendirme Formu.....	61
EK-3. Üç Boyutlu Bağlanma Ölçeği	63
ÖZGEÇMİŞ.....	65

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Sosyo-demografik Değişkenlerin Betimleyici İstatistikleri.....	33
Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Veri Ölçüm Araçlarının Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	34
Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Bağımsız Örneklem t Testi.....	35
Tablo 4. Eğitim Durumu Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi	36
Tablo 5. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Tek Yönlü Varyans Analizi	37
Tablo 6. Baba Eğitim Düzeyi Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Tek Yönlü Varyans Analizi	38
Tablo 7. Ekonomik Düzey Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Kruskal Wallis Testi	39
Tablo 8. Medeni Durum Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi	40
Tablo 9. Tanı Alan Fiziksel Rahatsızlık Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi	41
Tablo 10. Katılımcıların Yaşı, Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimlerinin Pearson Korelasyonu.....	42
Tablo 11. Cinsel Mitlere İnanma Düzeylerinin Bağlanma Biçimleri Tarafından Yordayıcı Doğrusal Regresyon Analizi	43

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Tanımı

Tanımlama bakımından farklılık gösterse de cinsellik kavramı, insan yaşamında doğum öncesinden yaşamı boyunca önemli bir yer tutan, salt cinsel organlarla ilişkili olmayan, bütün vücudu ve aklı kapsayan, içinde bulunulan toplum ve bakış açısında göre şekil alan önemli bir kavram durumundadır (Bozdemir ve Özcan 2011; Apay, Akpınar ve Arslan2013). Cinsellik, insanlar için yemek, içmek, giyinmek gibi diğer yaşam alanları kadar önemlidir ve onlardan ayrı tutulamaz. Cinsellik, insan yaşamını fiziki ve psikolojik olarak etkilemekte, bu kapsamda insan sağlığı üzerinde olumlu veya olumsuz etkileri de bulunmaktadır (Yaşan ve Gürgen, 2004; Ogur, Utkualp ve Aydınoglu 2016).

Cinsellik, psiko-sosyal, kültürel, biyolojik ve ekonomik boyutlara sahip temel bir iç güdü olup, salt neslin devamlılığının sağlanması amacıyla yapılan biyolojik bir işlev olmayıp, insanların hissetmiş oldukları olumlu duyguların iletiminde destekleyici, haz verici ve bireyin fiziki, psikolojik ve sosyal hayatlarının önemli bir parçasıdır. (CETAD 2006; Sadock 2007; Rosen, 2000).

Cinsellik insan yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır ve bir çok kültür de cinselliğe ilişkin farklı pratikler görünmektedir. Toplamların refah ve mutluluğunda cinselliğe ilişkin kurgulanan algı ve önyargıların bireylerin bu ihtiyaçlarına cevap vermesi oldukça önemlidir. Aksi türlü bireylerin mutlulukları ve sağlıklarında belirli tehlikeler oluşacaktır. Cinsellik konusunda yanlış bilgilerin beraberinde bir dizi sorunu getirdiği görölmektedir.

Cinsellik her iki cinsiyet açısından çok yönlü olarak etki etmesine rağmen, toplumda hala bir tabu olarak görölmekte ve cinsellikle ilişkili konularla ilgili açık şekilde konuşulmamaktadır (Torun, Torun ve Özaydın 2011). Bu sebeple bireyler, cinsellikle ilişkili konulara yönelik sahip olduğu bilgi eksikliklerini gidermek amacıyla, kimi zaman yanlış bilgiler edinmektedir. Cinsellikle ilgili yanlış bilgilendirme ve bilgi eksikliği bireylerde kaygı, suçluluk, korku gibi birçok negatif duyguya sebep

olabilmekte ve cinsel bozukluklara yol açabilmektedir. Yanlış inanışların en sık görülen çeşidi cinsel mitlerdir (Kukulu, Gürsoy ve Sözer 2009).

Cinsel mitler, bireyin cinselliğe dair olan konularda doğru olduğunu bildiği veya düşündüğü, genellikle abartılı ve bilimsel bir gerçekliği bulunmayan, yanlış ve kalıplaşmış yargılardır (Yaşan ve Gürgen 2004; Ogur, Utku ve Aydın 2016; Torun, Torun ve Özyayın 2011). Toplumsal yapıda sıklıkla görülen cinsel mitler, kültürler, toplumlar ve hatta bireyler arasında dahi farklılıklar gösterir nitelikte olup, bilhassa kapalı toplumlarda nesilden nesile aktarımı sağlanarak gittikçe yaygınlaşmaktadır (Yaşan ve Gürgen 2004).

Cinsel mitler bireyin gerçek dışı beklentilere girmesine ve bu beklentiler sebebiyle kendisini yetersiz ve kaygılı hissetmelerine neden olmaktadır. “Cinsel mitler gerçekliği olmayan ve abartılı beklentileri oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra kişilerin kendilerini suçlu hissedip, yetersiz olarak algılamasına, anksiyete ve korkuya sebep olmaktadır. Bu olumsuzluklar, cinsel işlev bozukluklarına sebep olmakla birlikte, var olan problemlerin tedavi sürecini de uzatmaktadır (Yaşan ve Gürgen 2004).” Cinsel mitler, bireyde pişmanlık ve suçluluğa neden olabilmekte, cinselliğin doğasına aykırı nitelikteki olumsuz fikirleri içermektedir. Bu tür cinsel mitlerin ortadan kaldırılması, bilimsel dayanaklarla doğruluğu ve geçerliliği kanıtlanmış bilgilerin bireye aktarılması önemli bir ayrıntıdır (Keçe 2012).

Cinsellik kavramı her ne kadar kendine ait bir faaliyet alanına sahip olsa, yönelikleri nesne her ne kadar farklı olsa ve gelişim süreçleri farklı aşamalarda gerçekleşse de, bağlanma kavramı ile ilişki içindedir. “Bağlanma kuramı, kişilerin çevresindekilere yönelik duygusal ilişkileri kurma eğilimlerinin nedenini açıklamaktadır (Solmuş 2002).” Her ne kadar bağlanma örüntüsü bebeğin hayatının ilk döneminden itibaren başlarken, cinsellik ise bireyin belli bir erişkinliğe gelmesiyle oluşsa da, bağlanma ve cinsellik kavramları birbirinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Nitekim bağlanmanın gerçekleşmesi için yakınlık önem arz etmektedir.

Bağlanma Bowlby’nin (1980) incelemeleri sonucunda ortaya çıkmış bir kavramdır. Çocuğun anneye karşı geliştirdiği bağlanma davranışını açıklayan kuram kişinin bağlanma, iletişim ve yakınlık kurma davranışlarını da ortaya koymaktadır. Güvenli bir bağlanma stiline sahip bebek hayatının diğer kısımlarında da güvenmeyi

bilen kişilere dönüşür. Kaygılı ve kararsız bir tipe sahip birey fiziksel temastan zevk almazken, kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler daha protest bir tavır sergiler (Erzen 2016).Bebeklerin yaşamlarına sağlıklı bir şekilde devam etmeleri için ihtiyaç duyulan duygusal ilişki kurma eğilimi, bebekler için gerekli olan bir bağlanma sistemidir. Duygusal ilişkiler bebekler ile bakım veren arasında yakınlığı güçlendirip, dış tehlikelerden korunmayı sağlamakta ve çevreyi keşfedebilmeleri için uygun ortamı hazırlamaktadır (Solmuş 2002).

Bowlby'e (1982) göre güvenli bağlanan bireyler içten, samimi, yardım eden ve yardım gören bir ilişki kurabilmekte zorluk yaşamaz iken, güvensiz bağlanma stiline sahip bireyler güvenli ilişkiler kurmaktan kaçınan, bağlanma korkusu ve güvensizlik duygusuyla yaşayan bireyler olarak tanımlanmaktadır. Bebeklikte edinilen bağlanma stilleri, kişiler arasındaki yakın ilişkisel durumlara odaklanması sebebiyle romantik ilişkiler ve evlilik ilişkileri için de bir yordayıcı olarak gözükmektedir. Bireylerin sahip olduğu kaçınan ve kaygılı bağlanma tarzının evlilik kalitesinde bozulma ile ilişkili bulunduğu belirtilmektedir (Taycan ve Kuruoğlu 2013). Bununla birlikte güvensiz bağlanma ise duygusal nitelikli ilişkileri olumsuz olarak etkilemekte ve bu durum cinsel önyargılarla ilişkilidir (Okutan ve Büyükşahin 2011).

1.2.Araştırmanın Amacı

Üniversite öğrencilerinde cinsel mitlere inanma düzeyi ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencileri arasında cinsel mitlere inanma düzeyinin araştırılması, bağlanma algısı ve stillerinin incelenmesi ve üniversite öğrencilerinin bağlanma düzeyleri ile cinsel mitlere inanma düzeyi arasındaki ilişkinin analiz edilerek sonuçlarının ortaya konulmasıdır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Böylece üniversite çağında evliliği prova eden genç yetişkinlerin kadın-erkek ilişkilerine karşı bakış açılarına yönelik bilgi sağlayacaktır. Bu araştırmanın önemi de işte burada aranmalıdır. Toplumun en temel birim olan aileye giden süreçte deneme-yanılmalar yapan üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyi ile bağlanma düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konması kişi ve kurumlara efektif öneriler getirebilecektir.

1.4. Araştırmanın Soru ve Hipotezleri

Araştırmanın temel problemi “Üniversite öğrencilerinde cinsel mitler ve bağlanma stilleri arasında ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın temel problemine ek olarak oluşturulan alt problemler aşağıdaki gibidir:

Araştırma kapsamında yanıtlanması hedeflenen soru ve hipotezler aşağıdaki gibidir:

Araştırma Sorusu 1: Katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 2: Katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 3: Katılımcıların ebeveyn eğitim düzeyine göre cinsel mitlere inanma durumu anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 4: Katılımcıların medeni durumuna göre cinsel mitlere inanma düzeyi anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 5: Katılımcıların bağlanma biçimleri cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 6: Katılımcıların bağlanma biçimleri eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 7: Katılımcıların bağlanma biçimleri ebeveyn eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 8: Katılımcıların bağlanma biçimleri medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırma Sorusu 9: Katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyleri bağlanma biçimleri tarafından anlamlı düzeyde yordanmakta mıdır?

Araştırma soruları doğrultusunda test edilen hipotezler aşağıdaki gibidir:

H1: Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyleri incelendiğinde, erkek öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeyleri kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

H2: Ebeveyn eğitim düzeyine göre, anne babanın düşük eğitim düzeyi bakımından, üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyleri daha yüksektir.

H3: Üniversite öğrencileri arasında, bekar olanların cinsel mitlere inanma düzeyleri, evlilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

H4: Güvensiz bağlanma biçimleri (kaçıngan, kaygılı-kararsız), cinsel mitlere inanma düzeylerini pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde yordamaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir:

1. Araştırma, halihazırda üniversite öğrencisi olan 18 yaş ve üzerindeki katılımcılarla sınırlıdır.
2. Araştırmaya katılmayı kabul edilen katılımcılar örnekleme dahil edilmiştir.
3. Girişimler, araştırmacının bilgi ve yeteneği ile sınırlıdır.
4. Araştırma, veri toplamada yararlanılan anket formu, soru ölçekleri ve istatistiksel tekniklerin yeterlilikleri ile sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları şu şekildedir:

1. Araştırmanın örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılanların anket formlarına samimiyetle ve gerçekliği yansıtacak şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.
3. Araştırmada kullanılan Sosyo-Demografik Bilgi Formunun katılımcıların kişisel bilgilerini, Cinsel Mit Ölçeğinin katılımcıların cinsel mitlere yönelik algılarını, Bağlanma Stilleri Ölçeğinin katılımcıların bağlanmaya yönelik algılarını ölçtüğü varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Cinsel Mit:Cinsel mit olarak adlandırılan olgu, bireyin cinsel konularla ilgili doğru olduğunu düşündükleri, ancak bilimsel bir değeri olmayan, yanlış ve abartılı inanışlardır (Torun, Torun ve Özaydın, 2011).

Bağlanma:Bağlanma, çocuğun anneye karşı geliştirdiği bağlanma davranışını açıklayan bir deneyim olmakla birlikte, iletişim ve yakınlık kurma davranışlarının bütünü olarak tanımlanmaktadır (Bowlby, 1980).

BÖLÜM II

GENEL BİLGİLER

2.1. Cinsellik

İnsan yaşamında önemli bir yere sahip cinsellik, arzu, ilişki, aşk ve yakınlık gibi kavramlarla iç içedir. Aşk ve cinsellik birlikte değerlendirildiğinde davranış ve duygu boyutunda etkileşimin olduğu bildirilmektedir (Kayır 2001; Kulak 2006).

Cinselliğin kesin bir tanımının yapılması oldukça zordur ve yapılan tanımlar klinik açıdan kullanılmaya uygun değildir(Kocagöz, 2008).Giddens’a(2010) göre cinsellik, “biyolojinin ürünü ve neslin devamı için gerekli olduğundan insan hayatını etkileyen içgüdüsel bir faktördür ve insan yaşamının en önemli parçalarından biridir.” Marks, Crips ve Hahn (2003) cinselliği “insanların birey olmasını sağlayan sosyal, psikolojik ve fiziksel yönlerin ayrılmaz bir parçasıdır” olarak tanımlarken, Gülsün ve arkadaşları (2009) ise “çok yönlü bir fenomen” olarak tanımlamaktadır. Özgüven ve arkadaşları (2012) cinsellik kavramından bütün bireylerin aynı anlamı çıkarmasının beklenmemesini bildirmektedir. Çünkü cinsellik bazen üremeyi odak noktası olarak alırken; bazen ise fiziksel birliktelik ve doyum olarak odak noktası alınmaktadır.Malinovski ise cinsellik kavramına işlevsel yaklaşarak, bireysel biyoloji ve yeniden üretimin ihtiyaçlarıyla sınırlamıştır. Bunun kısmen nedeni ise, geleneksel toplumlarda evlilik kurumunun, bireysel veya romantik sebeplerden çok toplumsal ve siyasi nedenlerden dolayı olmasıydı (Kontula 2009).

Dünya Sağlık Örgütüne (1975) göre cinsellik, insanın ayrılmaz bir parçası olup, insanlar arasında yaşanan cinsellik, birçok kültür için insanın refahı ve sağlığı açısından oldukça önemlidir. Cinselliğe dair bilgi eksikliği ve yanlış bilgiler bireylerin cinsel hayatında çeşitli sorunlara sebep olabilmektedir. Cinsellikle ilgili genel kabul görmüş bir tanım yapmak zor olmakla birlikte, cinsellik “fiziki, duygusal, entelektüel ve cinsel varlığın sosyal yönlerinin yaşamı zenginleştiren kişilik, aşk ve iletişimini güçlendiren şekilde bütünlük oluşturmaları” şeklinde tanımlanmaktadır (Şahbaz 2017).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yeni yapılan cinsellik tanımına göre cinsellik dört farklı seviyede değerlendirilmektedir (Kontula 2009):

1. Cinsellik, yaşam boyunca insan olmanın merkezi bir yönüdür ve cinsiyetleri, cinsiyet kimliklerini ve rollerini, cinsel yönelimi, erotizm, zevk, mahremiyet ve yeniden üretimi kapsar.

2. Cinsellik, düşünceler, fanteziler, arzular, inançlar, tutumlar, değerler, davranışlar, uygulamalar, roller ve ilişkiler konusunda deneyimlenir ve ifade edilir.

3. Cinsellik biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, etik, yasal, tarihsel ve dini ve manevi faktörlerin etkileşiminden etkilenir.

4. Cinsellik, kişinin duyguları, düşünceleri ve davranışlarıyla bilinçli ve bilinçsiz olarak ifade ettiği insani sevgi, dokunma ve yakınlık için temel ihtiyacı içerir.

Tanımlamalarda cinsellik kavramına yönelik farklılıkların olmasına karşın, cinsellik, insan yaşamında doğum öncesinden itibaren hayatı boyunca önemli bir konumda olan, salt cinsel organlarla ilişkili olmayan, bütün vücut ve aklı içeren, içinde bulunulan toplum ve toplumun bakış açısına göre şekil alan önemli bir kavram niteliğindedir (Bozdemir ve Özcan 2011; Apay, Akpınar ve Arslan 2013).

Cinsellik hayat boyu insan olmanın temel bir yönüdür. Cinsellik, cinsiyet, cinsel kimlik, cinsiyet kimlikleri ve rolleri, cinsel yönelim, erotizm, zevk, cinsel ilişki ve üremeyi kapsar (Kalemzer Karaca 2018). “Cinsellik; fanteziler, arzular, inançlar, tutumlar, değerler, davranışlar, roller ve ilişkiler üzerinden deneyimlenir ve ifade edilir. Cinsellik tüm bu boyutları içerebilirken kavramların tümü her zaman gerçekleşmeyebilir. Cinsellik, biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, etik, hukuki, tarihi, dini ve ruhsal faktörlerden etkilenir (WHO 2006).”

İnsanların birçoğu cinselliğin ruhsal ve sosyal işlevlerini geri planda tutup, cinselliği ihmal etmekte; bazı zamanlarda ise cinsellik hayatın en önemli parçası olarak algılanılmaktadır. Bireyin yaşamı zarar gördüğünde ya da işlevselliği bozulduğunda cinselliğin en önemli sorunlara yol açtığı da düşünülebilmekte, bazı durumlarda ise konuşulmasının bile önemli sorunlara yol açabileceği öngörülmektedir. Fakat cinsellik nasıl algılanırsa algılanılsın sadece cinsel organların sınırları içerisinde değerlendirilemeyen ve yaşamın birçok alanını etkileyen çok boyutlu bir kavramdır (Gülsün vd. 2009).

Cinsellik, çok yönlü bir olgu olup, bireyin fiziki ve psikolojik katılımıyla gerçekleşen, üreme ve doyuma yönelik yaşantıları kapsayan bir olgudur. Cinsellik olgusunun biyolojik, psikolojik ve sosyal yönleri bulunmaktadır. Biyolojik açıdan bakıldığında bu durum fiziki rahatlama olarak açıklanabilmektedir. Psikolojik açıdan bakıldığında doyum alma, bütünleşebilme, yakınlaşabilme ve bir olabilmeyi içermektedir. Sosyal açıdan bakıldığında da toplumsal değerler, yaşam kalitesinde artış, sevgi, saygı, güven gibi olumlu hisler şeklinde belirtilmektedir (Tunç 2005; Karakoyunlu 2007; Ege vd. 2010).

İnsan yaşamında oldukça önemli bir yeri bulunan cinsellik, beden ve ruhen bir katılım sağlanması ile üreme ve doğuma dair yaşantılar bulunmaktadır. Cinsellik, biyolojik açıdan rahatlama ve üremeyi sağlarken, psikolojik açıdan bütünlük ve yakınlığı kapsar. Bununla birlikte bireyin değer yargılarını kabul etmesi ve yaşam kalitesini artırmasını sağlamaktadır (Ege vd. 2010). Psikolojik seviyede cinsellikten amaçlanan, cinsel ilişkiden haz alma, sevgi, sevmek ve sevilme gibi bireyin temel ihtiyaçlarının doyurulmasıdır. Bu kapsamda bu duygularla ilişkili olarak cinsellik, çeşitli bireysel davranış ve insan ilişkilerini içermektedir (Rowland 1995).

Cinsellik salt üremeye dair bir kavram olmayıp, üreme işlevinin olmadığı amaçlarla da cinsellik yaşanmaktadır (Başar 2014). Çok boyutlu bir kavram olan cinsellik, ilk olarak cinsel birleşme eylemini akla getirmektedir. “Cinsel birleşme, bireyin kendine ve eşine tatmin vermekte ve seks organlarının uyarılmasını içerir. Cinsellik anatomi, bireyin yaşadığı kültür, bireyler ile olan ilişkisi, yaşam deneyimleri, fizyolojisi ile ortaya çıkmaktadır. Bireyin karşısındaki bireye karşı hissettiği çekim, bunu izleyen duyumsadığı tutku o bireyin öz dünyasında hissetmiş olduğu mutluluk ile yoğun bağlantılıdır (Sadock, Sadock and Ruiz 2016).”

Cinsellik, insan yaşamının devamı için zorunlu olmazken, neslinin devamı için gerekli bir kavramdır. Kadınlar bakımından cinsellik, bedensel imajı, doğurganlık kabiliyeti, arzulanırlık gibi etkenlerin yanında, kültürel etkenleri de barındıran çok boyutlu bir kavramdır (Armağan ve Ergün 2011). Cinsel davranışlarda kültür ve öğrenmenin etkisi oldukça fazladır. Kültürün cinsellik üzerinde hangi eylemlerin yapılacağını belirlemede etkilidir ve toplum içerisinde hangi davranışların tahrik

edici olduğunu belirlemektedir. Nasıl ki kültürler aracılığıyla birçok bilgi aktarılıyorsa cinsellik konusunda da bilgiler o şekilde aktarılmaktadır (Kayır 2001; Kulak 2006).

Cinselliğe yönelik bakış açıları ve cinsellik kavramında salt ülkemizde değil, dünyanın her yerinde çeşitli etkenler etkili olmuş, bu etkenlerden dini kurallar, önyargılar, tabu, örf ve adet gibi kültürel faktörler büyük oranda etkili olmuştur. Türkiye bakımından değerlendirildiğinde Türk toplumu için cinsellik tamamen bir tabu durumunda olup, cinsellik hakkında konuşulması ayıp, cinsel istek günah, evlilik öncesi cinsel ilişki yasak ve tabu, bireyin cinsel işlevi genellikle erkeğin güçlülüğünün bir simgesi olarak değerlendirilmektedir (Erman 2002).

Cinsel uyarılmanın son noktası olan cinsellik, fiziki, psikolojik ve kültürel faktörlerin bir ağı durumundadır. Başka bir ifadeyle, cinsellik birçok etkenden etkilenen oldukça kompleks bir süreçtir. Cinsellik bünyesinde birçok davranışı bulundurmaktadır ve birçok unsurdan etkilenmektedir. Bireyin çevresiyle olan ilişkileri, kültürel etmenler ve ekonomik koşullar gibi birçok unsurdan etkilenmektedir. Bu yüzden cinselliği tek başına incelememek gerekir. Cinselliğin etkilendiği bütün boyutların belirlenmesi ve bireyin kişiliği ile ilişkili tüm koşulların birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir (Eşel 2006; Set vd. 2009; Gereklioğlu vd. 2010).

Cinsellik, fiziki ve psikolojik açıdan bireyin cinsiyetiyle saptanan, bireyin en merkezi ve temel yönü durumundadır. Tarihin farklı aşamalarında, cinsellik farklı anlamlar ve bakış açılarına sahip olmuştur. Bilim dünyasında antropoloji öncü bir rol oynamıştır. Antropolojinin daha önceki öğretisinde ve çalışmasında, cinsellik yalnızca yeniden üretim, evlilik ve aile bağları ile ilişkilendirilmiştir. Fakat, ilerleyen dönemlerde etik çifte standart, cinsel riskler ve hem cinsler arası ilişki gibi farklı konuların geleneksel toplumlarda gündeme geldiği görülmektedir (Gereklioğlu vd. 2010).

Antik dönemde cinsellik kavramı ilk kez Hipokrat tarafından “klitoris” kavramından bahsederek yer alırken (Sadock, Sadock ve Ruiz 2016), Hristiyanlık dininin ilk döneminde cinsellik hususunda Musevilik ve Antik Yunan’daki cinsellik kavramına yönelik etkilerin izi görülmektedir. Bu dönemde cinsellik ayıplanmış ve eleştirilmiş, cinselliğe yönelik katı kurallar savunulmuştur. Ancak kilise kuralları ile gerçek yaşam arasında bir tutarsızlık yaşanmıştır. 16. ve 17. yy. itibarıyla dini baskılar azalmış, cinsellik hususundaki baskılar da azalmaya başlamıştır. Bu dönemde

Avrupa’da cinsel konularda özgürleşme gerçekleşirken, Kuzey Amerika ise tutucu bir tavır sergilemeye başlamıştır. Bu durum öyle bir hal almıştır ki, erkek yazarlarla bekar kadın yazarların kitapları bile aynı rafa konulmasından çekinilmiştir (Babacan 2003).

Rönesans’ın sonuna doğru cinsel sağlık konusunda da gelişmeler yaşanmış, bu dönemde sifilisin engellenmesi için kondom benzeri ketenden kılıflar üretilmiştir. Viktoriya döneminde cinsel davranışlar konusunda farklı bakış açılarına yönelik fikirler ortaya konulurken, Freud da libido, cinsel dürtüler, çocukluk çağı cinselliğinin insan üzerindeki etkisini açıklayan teorisini geliştirmiştir (Sadock, SadockveRuiz 2016). Darwin ise 19. yy. sonu itibariyle geliştirdiği “Türlerin Gelişimi” teorisi kapsamında cinsellik davranışlarının öneminin açıklanmasında öncü rol üstlenmiştir (AksöyekveCanatar 2015).

Modern dönemde ise cinsel sağlıkla ilgili doğum kontrolüne dair ilaçlar, hormonlar, sertleşmeyi artıran yöntemler gibi tıbbi ilerlemeler, cinsel özgürleşmede olumlu etkiler göstermiştir (Sadock, Sadock ve Ruiz 2016). Her ne kadar cinsellik tarihi ile insanlık tarihi eşdeğer olsa da, cinsellikle ilişkili araştırmalara 20. yy. itibariyle başlanmış olması dikkat çekicidir (Çalışandemir, Bencik ve Artan 2008).

Cinsellikle ilişkili ilk kapsamlı çalışma, 1938 ve 1952 yılları arasında Kinsey ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. O dönem için bir tabu olarak kabul edilen cinsellik, bilim dünyasında ilk kez tartışılmış ve büyük ilgi görmüştür. Cinsellik konusunda yapılan bu çalışmayı Masters ve Johnson’ın (1954) yaptığı araştırma izlemiştir. Bu araştırma ile cinsel tepkinin anatomisi ve fizyolojisi ile ilgili bilim dünyasındaki bugünkü bilgilerin temelini oluşturmuş, çıkartmış oldukları kitapla cinsellikle ilgili birçok yanlış inancı değiştirmişlerdir (İncesu 1998).

İnsanlarda cinsellik davranışları, cinsel kültür ile ifade edilmekte olup, cinsel kültür ise, cinsel davranışları düzenleyen toplumsal ve psikolojik süreçleri belirtmektedir. Bu durum, bir topluma üyelik aracılığıyla tanımlanan kural, inanış ve normları içermektedir. Bununla birlikte cinsel kültür, cinsel davranışların erdemi veya kabul edilebilirliğine dayanarak, toplumun diğer üyelerine dair bir toplumun üyelerinin onayı veya reddini de içermektedir. Cinsel kültürler, erkek, kadın ve hemcins roller de dahil olmak üzere, bir insanın yaşamı için cinsiyet rolleri ve ilişkili istek ve fırsatları saptamaktadır. Cinsel kültürden, cinsiyete dayalı gelenek ve istedikleri kavramlar,

erotizm, bedene nasıl bakılacağı, cinsel içgüdü ve öznel koşullar, cinsiyete yönelik kavram ve nesneler gibi atfettikleri nitelikler de türetilmiştir. Ayrıca bireysel ve kültürel isteklerin izleyebileceği ve tatmin olacağı yolları tanımlamaktadırlar (Kontula 2009).

2.2. Mit Kavramı

Bir konu hakkında kulaktan kulağa dolaşan ve toplumun hayal gücü ile şekil değiştiren çeşitli anlatımlara mit denilmektedir (Ziya, 2015). Türk Dil Kurumuna (TDK) göre mit, “geleneksel olarak yayılan veya toplumun hayal gücü etkisiyle biçim değiştiren alegorik bir anlatımı olan halk hikayesi, mitos, efsaneleşen kavram” şeklinde açıklanmaktadır (TDK, 2020).

Quilliam’a (2005) göre mitlerin gelişimini şu şekilde açıklamaktadır: “Herhangi bir durumda-özellikle de zor bilgiye ulaşamaması durumunda-insanlar deneyimlediklerinde içgüdüsel olarak kalıp bulacaktır. Ve bu desenler yanlış olsa bile, zemin kazanabilirler. Konu çok korkutucu olduğunda gerçekleşmesi daha olasıdır: insanların kontrol sahibi olduklarını hissetmeleri gereken bir şey.”

Tarihi süreç içinde her toplumda birçok konuda mitler oluşmuş ve toplumlar tarafından bu mitlere inanılmıştır. Toplumlar en yaygın mitlerden biri de, yanlış bilgilendirme sonucu görülen cinsellikle ilişkili mitlerdir (Quilliam, 2005).

2.3. Cinsel Mitler

Cinsellik kavramı, toplum tarafından çok merak edilen bir konu olmasına rağmen az konuşulan hem utanılan hem de övünülen, bütün insanların temel ihtiyacı olurken, gizliliği önemsenen bir konu olmuş olması sebebiyle de oldukça kompleks bir yapıdadır. Bu kompleks yapı cinsellikle ilişkili yanlış bilgi, beklenti ve cinsel mitlerin oluşumuna neden olmaktadır (Bozdemir ve Özcan 2011). Efsane haline gelmiş kavram veya kişi anlamına gelen mit kavramı, önüne cinsel kavramını ekleyince, genellikle abartılı ve bilimsel gerçeklikten uzak, birey ve toplum açısından tehlikeli bir anlama bürünmektedir. Bu bölümde cinsel mit kavramının tanımı, cinsel mitleri etkileyen faktörler ve cinsel mitlerle ilgili araştırmalar incelenecektir.

2.3.1. Cinsel Mitlerin Tanımı

Cinsel mitler, kişinin cinsellikle ilişkili konularda, doğru olduğunu düşündüğü genel olarak abartılı ve bilimsel açıdan gerçeklik payı bulunmayan, cinsel hayatı özgür bir şekilde yaşamayı sınırlandıran, yanlış ve kalıplaşmış yargılardır (Yaşan ve Gürgen

2004;Ogur, Utkualpve Aydınoğlu 2016; Torun, Torun ve Özaydın 2011). Cinsel mit olarak adlandırılan olgu, bireyin cinsel konularla ilgili doğru olduğunu düşündükleri, ancak bilimsel bir değeri olmayan, yanlış ve abartılı inanışlardır. Cinselliğin insanlar tarafından çok merak edilen bir konu olmasına rağmen, bir yandan utanılan bir konu olmuştur. Bu durum da cinsellikle ilgili beklentilerin, yanlış inanışların ve mitlerin oluşmasına sebep olmaktadır (Bozdemir ve Özcan 2011).

Genel olarak cinsel mitler abartılı düşüncelerdir ve birey tarafında doğru olarak kabul edilen yanlış inanışlardır. Bu yanlış inanışlar, bireyin cinsel yaşamındaki tutum ve davranışlarına da etkide bulunmaktadır (Nyanzi, NyanziveKalina, 2005; Yaşan ve Gürgen, 2004). Mitler, toplumsal yaşama uyum sağlama süreci içindeki cinsel rollerin oluşumuna engel teşkil etmektedir. Cinsel mitler, bireyin cinsel sağlığı ve sonuçta genel sağlığı üzerinde olumsuz etkilere sahip olabilecek niteliktedir. Kimi kültürlerde sık olarak karşılaşılan yanlış inanışlar durumundaki cinsel mitler, gerçek dışı abartılı beklentilere, suçluluk duygusuna, yetersizlik hissine, anksiyete ve başarısızlık korkusuna neden olarak cinsel işlev bozukluklarına da sebep olabilmektedir. Söz konusu bu bozukluklar da bireyin tedavi sürecini uzatmakta ve cinsel problemlerin artarak devam etmesine neden olmaktadır (Kayır, 2001; Yaşan ve Gürgen, 2004;Apay, Akpınar ve Arslan2013).

Konuyla ilgili araştırmalara bakıldığında, cinsel işlev bozukluklarının büyük ölçüde cinsel mitlerden, insan yaşantısı ve davranışlarından kaynaklandığı görülmektedir. En sık görülen yanlış cinsel bilgilendirme ise cinsel mitlerdir. Çoğunlukla cinsel bozukluklar açısından zemin hazırlayıcı, tetikleyici veya devam ettirici faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır (İncesu 2007). Cinsel mitler bilimsel gerçeklikten uzaktır ve toplumlar için oldukça tehlikeli olabilmektedir. Doğruluğu olmayan en çok bilgi, en fazla cinsellikte görülmektedir. Cinsellikle ilgili yanlış ya da eksik bilgiler bireylerde suçluluk duygusunun yaşanmasına, kaygıya ya da korkuya sebep olabilmektedir. Bu durum ise bireylerin cinsel işlevlerinde bozulmalara yol açmaktadır. Dolayısıyla cinsel mitlerle cinsel işlev bozuklukları arasında bir ilişkiden söz edilebilmektedir (Kukulu, Gürsoy ve Sözer, 2009).

Dünya üzerinde küresel bir yaygınlık gösteren cinsel mitler, toplumdan topluma olduğu kadar, aynı zamanda bireyden bireye de farklılık göstermektedir. Toplumlarda en sık görülen cinsel mitler şu şekilde sıralanabilir:

1. Erkek, cinsel ilişkiye her daim hazır ve isteklidir:En yaygın mitlerden biri olan bu mit, erkekler üzerinde sertleşme problemleri olmak üzere çeşitli cinsel sorunlara neden olabilmektedir. Bu mitin etkisiyle erkekler, yeteri kadar uyarılmadıkları durumunda kendilerini yetersiz ve başarısız olarak hissedebilmektedir. Bu durum ise erkeklerin benlik saygılarını olumsuz etkilemekte, sertleşme bozukluklarına neden olabilmektedir. Bu mitin bertaraf edilmesi açısından yeterli uyarılmanın, uygun bir ortamda, uygun bir zamanda ve uygun bir kişiyle mümkün olabileceğinin bilinmesi gereklidir (Sungur ve Tarcan 2006).

2. Cinsel ilişki esnasında mastürbasyon yapmak yanlış, kirli ve zararlıdır:En yaygın ve eski olan mitlerden biri olan bu mite göre, mastürbasyonun fiziki ve psikolojik rahatsızlıklara neden olduğu, bireyde yıkımlara neden olduğu, bunun sapıklıkla eş olduğu, bağımlılık yapması gibi inanışların bulunması, mastürbasyon yapan bireyin pişman olması ve kendini suçlamasına neden olmaktadır. Bu mite öre erkeklerde görülen cinsel işlev bozukluklarının çoğunluğu mastürbasyon kaynaklıdır. Bununla birlikte yeterli seviyede gerçekleşmesi durumunda ise mastürbasyonun haz verici etkisinin bulunduğu, cinsel işlev bozukluklarına neden olmadığı, cinsel tedavilerde kullanıldığı, alışkanlığa neden olmadığı, çeşitli yıkımlara neden olmadığı ve birey için iyi olduğu, mastürbasyonun neden olduğu suçluluk ve utanma duygularının yersiz olduğu, yetişkinlik ve yaşlılık döneminde mastürbasyon yapılmasının oldukça olağan bir davranış olduğu bilinmelidir. Bekarların yaptığı gibi, evlilerin de mastürbasyon yapması olağandır. Ayrıca cinsel ilişki sırasında mastürbasyon yapmanın haz verici bir etkisinin olduğu, cinsel birleşmeyle orgazm olamayan kişilerde faydalı olacağı belirtilmektedir (Özmen 1999).

3. İyi bir seksin amacı cinsel birleşmedir, cinsel ilişki yaşanması için cinsel birleşme gerekmektedir:Cinsel ilişkiye girmekle amaçlanan şeyin salt cinsel birleşme olarak görülmesi, genellikle dini inanışla ilişkilidir. Bu durum, salt üremeye yönelik olarak gerçekleştirilen ve haz duygusunun göz ardı edildiği bir mit durumundadır. Ön sevişme olmaksızın cinsel birleşme yaşanması, kadınların uyarılmalarını engellemekte

ve orgazm problemlerine neden olabilmektedir. Nitekim ön sevişme fiziki ve psikolojik doyuma ulaşmada etkilidir. Kadın ve erkek için ön sevişme, kişinin doyuma ulaşması açısından gerekli olup, ön sevişme uyarılmayı ciddi oranda artırmaktadır. Salt cinsel birleşmenin önemli olduğunun düşünülmesi, erkeklerde penis sertleşmesi ile ilişkili olduğu için bu durum, erkekler açısından kaygı ve sertleşme problemlerine neden olabilmektedir. Nitekim cinsel işlev bozukluklarının tedavisinde ön sevişmeye ağırlık verilmekte ve kimi zaman cinsel birleşme yasaklanabilmektedir (Özmen 1999).

4. Cinsellikte herkes için geçerli olan doğrular vardır: Bu mite göre cinsel eylemlerde herkes için geçerli eylemler bulunmaktadır. Ancak cinsellikle evrensel nitelikte doğrular bulunmamaktadır. Doğrular ve yanlışlar, partnerlerin tutumuna, kültüre, geçmiş deneyimlere ve cinsel mitlerin seviyesine göre değişebilmektedir. Partnerler, karşılıklı onay vermeleri durumunda yaşanan eylemler normal kabul edilmektedir (Kayır 2001).

5. Cinsel ilişki sonunda orgazmın aynı anda olması çok iyidir: Erkek ve kadın fizyolojik olarak birbirinden oldukça farklıdır ve bu durum aynı anda orgazm olmayı engellemektedir. Bu nedenle aynı anda orgazm olmak oldukça zordur. Partnerlerin böyle bir beklentiye girmeleri kaygı sahibi olmalarına, bu durum da cinsel işlev bozukluklarının neden olmasına neden olmaktadır (Kayır 2001).

6. Erkekler duygularını gizlemelidir: Birçok toplumda erkeklerin sevgi, özlem gibi duyguları belirtmeleri olumlu karşılanmazken, aksine öfke duygusunun dışa vurulması olağan karşılanmaktadır. Ancak her duyguda olduğu gibi, sevgi, özlem gibi duyguların da ihtiyaç olması sebebiyle, ilişkilerde bu tür olumlu duyguların da paylaşılması, cinsel doyum ve cinsel yaşam kalitesinin artırılmasında etkilidir (Kayır 2001).

7. Erkek, kadına nasıl zevk vereceğini bilmek durumundadır: Partnerler, konuşmalarında hangi durumdan zevk aldıkları, hangi durumdan rahatsız olduklarını bilememektedir. Bu durum etkileşim ve paylaşım sonucunda bilinebilmektedir (Kayır 2001).

8. Cinsel eylemi başlatan ve yöneten erkek olmalıdır: Bu mit kapsamında geleneksel algılar açığa çıkmaktadır. Bazı toplumlarda kadınların cinsel eylemi başlatmaları ahlaksızlık olarak kabul edilmekte, kadınlar pasif olmakta ve kontrol

edilmektedir. Bu kapsamda bu tür bir ortamda kadınlar sağlıklı bir cinsel yaşama sahip olamamaktadır. Kadınların cinselliğe dair iletişimlerinin olumlu olması, kendisi ve partnerinin haz almasında olumlu etkiye sahiptir (Özmen 1999).

9. Penisin boyu ile cinsel güç arasında bir ilişki vardır: Bu mite göre partnerlerin aldığı zevk ile penis boyu arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Özellikle ilkel topluluklarda penisin boyu ile erkeklik gücü arasında bir ilişki kurulmaktadır. Bu mit kapsamında erkeklerin çoğu, dışarıdan duydukları gerçek dışı söylemlerden hareket ederek, kendilerini yetersiz hissedebilmekte ve endişe duyabilmektedir. Yeterli cinsel bilgi ve deneyimin olması durumunda, penis boyu ile haz arasında bir ilişkinin olmadığı bilinmelidir (Özmen 1999).

10. Cinsellik içgüdüsel, öğrenilmez: Her ne kadar cinsellik, biyolojik bir temele sahip olsa da, cinselliğe dair davranış ve tutumlar sonradan öğrenilmektedir. Eksik ve yanlış olan bilgilerin edinilmesi, cinsel kabiliyetlerin gelişimini engellemekte, bu durum cinsel işlev bozukluklarına neden olabilmektedir. Cinsellikten alınan haz, yeterli seviyede bilgilerle mümkündür (Özmen 1999).

11. Çiftlerin birbirini sevmesi, cinsel ilişkiden zevk alacakları demektir: Her ne kadar karşılıklı olumlu duygusal bir ilişki olsa da, iyi bir cinsel ilişki için uyum ve partnerlerin birbirini tanıması gerekmektedir. Bireyler, zamanla partnerinin ve kendisinin hangi durumlardan zevk aldığını öğrenmektedir (Keçe 2012).

12. Cinsel fanteziler sapıklıktır, ahlaksızlıktır ve sadakatsiz davranışları içermektedir: Bu mit kapsamında cinsel fanteziler yanlış olup, bu tür davranışlar ahlaksızlıktır. Bu mitin sapıkça bir şey olması ise, oldukça yaygın bir yanlış inanıştır. Fanteziler nedeniyle kendisini suçlu hisseden birey sayısı oldukça fazladır. Fanteziler cinsel yaşamın renklenmesi için gerekli ortama hazırlayabilmektedir. Çoğu zaman fanteziler çevresel uyaranlardan daha etkili olmaktadır. Uyarılma zorluğu çeken bireylerde fanteziler olumlu sonuçlar vermektedir (Özmen 1999).

2.3.2 Cinsel Mitleri Etkileyen Faktörler

Cinsel mitlerin günümüzde halen görülmesinde en önemli etken, cinsellik kavramı ile toplumun değer yargıları arasında yakın bir ilişkinin olması, cinsellikle ilişkili konuların açık bir şekilde konuşulmaması, dile getirilmemesi ve cinsellikle ilgili yeteri seviyede bilimsel araştırmaların yapılmamasıdır. Sosyal, kültürel ve toplumsal

faktörlerin ve dini inanışların etkisiyle cinsellik, hakkında soru sorulamayan, konuşulamayan ve tabu olarak kabul edilen bir konu olmasına neden olmaktadır (Kaya, Serin ve Genç 2007). Bu durum cinsel mitleri etkileyen faktörlerin genellikle toplumsal nitelikte olduğunu göstermektedir.

Cinselliğe dair yaygın inanış ve tutumlar kültürden kültüre farklılıklar sergilemektedir. Aynı kültür dahilinde cinselliğe yönelik bölgesel farklılıklar da bulunabilmektedir. Nitekim cinsel konulara yönelik inanış ve tutumlar, yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve aile yapısına göre farklılık gösterebilmektedir (Apay, Akpınar ve Arslan 2013). Bilhassa kapalı nitelikteki toplumlarda, cinsel mitler nesiller arası aktarılacak gittikçe yaygın hale gelmektedir (Yaşan ve Gürgen 2004).

Cinsel mitlere dair tutumlar, kültürler arası bir farklılık gösterebileceği gibi, aynı kültürde cinsel mitler hususundaki tutumlarda bölgeden bölgeye, bireyden bireye değişen farklılıklar da bulunmaktadır. Kimi kültürlerde cinsel mitler, cinselliği bastırırken, bazıları ise cinsellik üzerinde daha az olumsuz etkileri bulunmaktadır. Potansiyel bir cinsel mit kaynağı olarak sosyal tutum, dini inanış, sosyal norm, geleneksel davranışlar gibi kültürel faktörler ön plana çıkmaktadır (Kukulu, Gürsoy ve Sözer 2009). Nitekim Speckens ve arkadaşları (1995) cinsel mitlerin ortaya çıkmasında toplumsal etkilerin önemli olduğunu vurgulamıştır. Zilbergeld, hatalı bilgi aktaran arkadaş çevresi, fıkralar, şakalar, pornografik yayınlar, gazete, dergi, kitap gibi yayınların cinsel mitlerin toplumun genelinde kabul görmesine katkıda bulunduğunu da vurgulamıştır (CİSED, 2020). Özmen'in (1999) yaptığı araştırmasında da eksik veya hatalı bilgi barındıran cinsel mitlerin, genel olarak ergenlik dönemi itibarıyla arkadaş çevresi, akranları, kardeşleri, gazete, dergi, kitap gibi çeşitli basılı ve görsel medya araçları aracılığıyla birey tarafından edinilmekte ve bu mitler, pornografik yayınlarla pekiştiği görülmektedir.

Bununla birlikte cinsel mitlere yönelik tutumlarda, yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, aile yapısı gibi demografik faktörlerin de cinsel mitler üzerinde etkili olduğu görülmektedir (Kukulu, Gürsoy ve Sözer 2009).

Zilbergeld (1999) bilhassa erkekler açısından cinselliğe yönelik olarak yerleşik kimi cinsel mitlerin varlığını belirtmiş, bu mitlerin cinsel işlev bozukluklarının oluşumu ve bu rahatsızlığın devamında oldukça önemli bir yerinin bulunduğunu ifade etmiştir.

Sertleşme bozukluğu bulunan erkeklerde, cinsel mitlere yönelik inanışlar ve cinsellikle ilişkili yanlış bilgiler sık olarak görülmektedir. “Bir erkek her zaman sekse hazırdır, gerçek bir erkek cinsel olarak aktiftir, cinsellik cinsel birleşme demektir” şeklindeki yaygın olarak görülen erkeklerle yönelik cinsel mitler, partnerlerin başarısızlıkla sonuçlanması olası bir cinsel ilişki yaşamalarına neden olmaktadır. Bu tür mitlere maruz kalan erkekler, genellikle kendi cinsel yaşamına dair negatif düşünceler geliştirmekte ve kendilerini başarısız görmektedir. Özmen’in(1999) yaptığı araştırmasında da cinsel mitlerin, özellikle erkeklerde beklentileri olumsuz olarak etkileyerek, başarısızlık ve yetersizlik hissine neden olarak cinsel işlev bozukluklarına neden olduğu görülmektedir.

Torun ve arkadaşlarının(2011) çoğunlukla erkek katılımcılar üzerinde yapmış oldukları araştırmalarında, “her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir, erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır, iyi sekste amaç cinsel birleşmedir, sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir.” mitlerinin erkekler arasında yaygın olduğu görülmektedir.

Kukulu ve arkadaşlarının (2009) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmalarında, erkek öğrencilerin yaklaşık üçte birinin cinsel eğitimin, cinsel isteklerini artırdığını, yine erkek öğrencilerin çoğunluğunun “bakire bir eşin cinsel tatminleri artırdığı” ve “sünnet olmanın penisin temizliği için önemli”olduğunu ifade etmişlerdir.

Hawton (1985) ise cinsel mitleri kadınlar açısından incelemiş, erkeklerle göre daha radikal cinsel mitlerin kadınlara empoze edildiğini bulmuştur. Buna göre kadınlara “seksi başlatan kadın ahlaksızdır, seks ancak bir erkeğin başlatmasıyla gerçekleşmelidir, mastürbasyon kirli ve zararlıdır, cinsel ilişki sırasında fantazi kurmak yanlıştır” şeklinde kadınlar aleyhine kurulu mitlerin empoze edildiğini, burada da erkeklerle göre bir çifte standardın uygulandığını belirtmiştir.

Cinsel şema bakımından incelendiğinde kadınlarda cinsellikte erkeğe göre pasif kalma, erkeğin kadını uyarması ve orgazm etmesi ile “iyi bir kız” şeklinde kalabilme algısı görülmektedir. Burada bahsi geçen iyi kız kavramı ise salt cinselliği içermektedir. Bu kapsamda cinselliği sınırlayan ve bozan bir durumda bahsedilmektedir. Bahsedilen bu olumsuz algı, “iyi kız” anlayışıyla eşdeğer niteliktedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde kadınlar ilişkiyi başlatamazlar ve fantezi kuramazlar. Yapılan

araştırmalarda da kendisini “iyi kız” şeklinde tanımlayan kadınların büyük çoğunluğunun ise orgazm olamadıkları saptanmıştır (şahin, şimşek ve Seyisoğlu 2006; Yüksel ve Cindoğlu 2006).

Erkeklerde ise onların sahip oldukları cinsel şemalar, erkeğin cinsel ilişkide kontrol eden taraf olması, yönetebilmesi ve her daim cinselliğe hazır olması, cinsel ilişkiye her daim gereksinim duyması, devamlı bir ereksiyon durumunda olunması mitlerini beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda değerlendirildiğinde, erkeklerin cinsel hayatları baskılanmakta, cinsellik erkekler açısından salt fiziki bir faaliyet olarak görölmektedir. Bu durum kadınlar açısından da cinsel etkileşimi engellemektedir. Erkekler için cinsel doyum faktörü, erkekliğin bir ispatı olarak algılanırken, cinsel sorunlar ise erkek kimliğine zarar vermektedir (Kocagöz 2008).

Her ne kadar yapılan araştırmalarda cinsiyet değerşkeni ile cinsel mitler arasında anlamlı bir farklılık olduğuna yönelik araştırmalar olsa da, kimi araştırmalarda ise tam tersi bir anlayışın da mevcut olduğunu, cinsiyet değerşkeni kapsamında cinsel mitlerin farklılık göstermediği belirtilmiştir (Torun, Torun ve Özaydın, 2011; Ogur, Utkualp ve Aydınoglu, 2016).

Demografik faktörlerden bir diğeri olan eğitim seviyesi ile cinsel mitler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görölmektedir. Alan yazında cinsel mitlerin, eğitim seviyesi yüksek bireylerde dahi yüksek olduğu, bu sebeple cinsel mitlerin tanımlanması ve bilginin doğru olarak aktarılması oldukça önemlidir(Özmen 1999; İncesu 2004; Güleç, Kılıç ve Bilgiç 2007). Cinsel eğitim, yaşam boyu bir süre için devamlılık gösteren bir öğrenim süreci olup, cinsellik eğitimi ilk olarak ailede başlar ve akranlar, öğretmenler, danışmanlar, doktorlar ve medya aracılığıyla devam etmektedir(Sungur 1998).

Cinsel eğitimde toplumsal etkiler oldukça önem arz etmekte olup, özellikle toplumsal yargılar ve fikirler toplum aracılığıyla gençlere aktarılmaktadır. Bireyler yetiştirildikleri kültüre göre aynı zamanda kadın ve erkeklerin ne yapması ve ne yapmaması gerektiğini de öğrenmektedir. Ancak bu süreçteki bilgilerin çoğunluğu ise genellikle yanlış bilgiler olup, eksik veya yanlış olan bu cinsel bilgiler, ilk olarak yakın çevreden öğrenilmektedir. Edinilen bilgilerin çoğunda kadınlar değersizleştirilmekte ve küçümsenmektedir. Bu mitler cinselliğin ve hazzın salt erkekler için olduğu, kadınların ise cinsel haza erişebilmek amacıyla kullanılan bir obje olduğu anlayışı bulunmaktadır.

Yanlış bilgiler ve mitler, salt kadınlara zarar vermemekte, bu durumdan erkekler de zararlı çıkmaktadır. Nitekim erkeğe yönelik, erkeğin daima, her yerde ve herkesle ilişki yaşayabileceğine ve her daim cinselliğe hazır olmasına dair olan düşünceler, erkeklerin cinsel hayatındaki aşk, sevgi, şefkat gibi hislerden uzaklaşmalarına neden olabilmektedir. Cinsel mitler, erkekleri kadınlara yönelik olarak yabancılaştırırken, kadınları ise aşağılamaktadır (Zilbergeld, 1994; Kora ve Kayır, 1996).

2.3.3. Cinsel Mitlerle İlgili Araştırmalar

Özkardeş ve arkadaşlarının (2003) yapmış oldukları araştırmalarında cinsel mitler ile eğitim seviyesi arasında bir ilişkinin olmadığı, cinsellikle ilgili bilgileri ilk olarak ortalama 13 yaş seviyesinde edinildiği, cinselliğe yönelik konularda katılımcıların çoğunluğunun ailesine danışmadıkları tespit edilmiştir.

Yaşan ve Gürgeç'in (2004) cinsel mitlerin yaygınlık seviyesini saptamak amaçlı yaptıkları araştırmalarında, katılımcılar cinsel ilişkiye girme sıklığına göre sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucuna göre katılımcıların cinsel bilgileri ilk defa medya, internet, kitap ve aile yoluyla edindikleri görülmektedir. Düzenli ilişkiye girenlerin cinsel mitlere inanma oranı %53 olurken, cinsel partneri bulunmayanlarda ise bu oranın %65 olduğu görülmektedir. Yapılan araştırma sonucunda en sık inanılan cinsel mitin, "sevişme ancak her iki tarafın orgazm olması ile güzeldir" olduğu görülürken, cinsel deneyim ile cinsel mitlere inanma arasında düşük seviyede anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eksik veya yanlış cinsel bilgilerin ise cinsel mitlere inanma seviyesine ciddi oranda etki ettiği görülmektedir.

Kocagöz'ün (2008) cinsel mitler ile cinsel işlev bozuklukları arasındaki ilişkiyi analiz ettiği araştırmasında, cinsel mitlerin, cinsel işlev bozuklukları üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu, cinsel mitlere sahip bireylerde cinsel işlev bozukluklarının olduğu görülmektedir.

Aktan Mutlu'nun (2009) yaptığı cinsel mitler, cinsel doyum ve eş değerlendirme durumunu araştırdığı araştırmasında, bu ilişki demografik faktörlere göre araştırılmış olup, vajinismus sahibi kadınlarda cinsel mitlere inanma oranının yüksek olduğu, eğitim düzeyi ile cinsel mitlere inanma konusunda anlamlı bir ilişki olmadığı, eğitim düzeyi yüksek bireylerde dahi cinsel konulara yönelik bilgilerin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Apay ve arkadaşlarının (2013) Türk ve Polonyalı üniversite öğrencilerinde cinsel mitlere yönelik bakış açılarını araştırdıkları araştırmalarında cinsel mitlere inanma oranının her iki ülkenin katılımcılarında yüksek olduğu, ancak inanılan mitlerin ülkelere göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Türk öğrencilerde, “erkeklerin cinsel eyleme her an hazır ve istekli olduğu, zaten sekse hayır diyemeyeceği ve ilişkiye giren bir çiftin içgüdüsel olarak karşısındakinin ne istediğini bileceği” mitleri yüksek oranda olurken, Polonyalı öğrencilerde “kadınların duygularını belli etmemesi gerektiği ve erkeklerin cinselliğinin ergenlik döneminde doruk noktasına ulaştığı” mitlerinin yüksek oranda olduğu görülmektedir.

Ziya'nın (2015) yaptığı araştırmasında cinsel doyum ile cinsel bilgi seviyesi arasında anlamlı bir ilişki görülürken, en sık görülen cinsel mitin ise erkeğin seksi başlatmasına yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsel bilgi düzeyi arttıkça, cinsel mitlere inanma seviyesinin azalmadığı belirlenmiştir.

Bozkurt'un (2016) cinsel mitlere inanma seviyesi ile bilgi düzeylerinin, çeşitli değişkenlere göre analiz ettiği araştırma sonucuna göre, cinsel bilgi seviyesi yüksek bireylerde, cinsel mitlere inanma seviyesinin düşük olduğu, bekar katılımcıların cinsel bilgi seviyelerinin daha yüksek ve cinsel mitlere inanma seviyelerinin daha düşük olduğu, çalışma durumu ve eğitim durumu ile cinsel bilgi düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir.

Aygin ve arkadaşlarının (2017) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmalarında ise ebeveynlerinin eğitim seviyesi, sosyo-ekonomik seviyeleri, yaşamlarının geçtiği yer ve yaş faktörleri ile cinsel mitlere inanma seviyesi arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülürken, 19 yaş ve daha genç bireylerde ve kadınlarda mitlere inanma durumunun daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şahbaz'ın (2017)cinsel mitler ile cinsel işlev bozukluğu ve kaygı seviyeleri arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmasında ekonomik açıdan düşük seviyedeki katılımcıların cinsel mitlere inanma seviyelerinin de düşük olduğu, cinsel yaşamı değerlendirmeye dair algı ile cinsel mitler arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı, yaşanılan yer faktörünün cinsel mitlere inama seviyesi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, ilçede yaşayan katılımcıların, illerde yaşayan katılımcılara göre daha çok cinsel mitlere inandıkları, eğitim düzeyi ile cinsel mitlere inanma arasında anlamlı bir ilişkinin

olmadığı görülmektedir. Katılımcıların ilk cinsel bilgileri edinme kaynağı ve cinsiyet faktörü ile cinsel mitlere inanma seviyesi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaş faktörü bakımından bakıldığında, genç bireylerde cinsel mitlere inanma seviyesini daha düşük olduğu görülürken, evlenme usulüne göre ise görücü usulü evlilik yapanların, tanışarak evlenen katılımcılara göre cinsel mitlere inanma seviyelerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Özsoy ve Bulut'un (2017) cinsel sağlık bilgisinin cinsel mitler üzerine olan etkilerini inceledikleri araştırmalarında, öğrenciler arasında cinsel mitlere olan inanışın yaygın olduğu, cinsel sağlık bilgisi dersinin öğrencilerin cinsel mitleri üzerinde bir ilişkisinin olduğu, ders alan öğrencilerde cinsel mitlerin azaldığı görülmektedir.

Yapılan araştırmalarda en yaygın mit olarak “Erkek cinsel ilişkiyi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır” ve “Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilir” mitlerinin yaygınlıkla görüldüğü dikkati çekmektedir (Yaşan ve Gürgen 2004; Güleç, Kılıç ve Bilgiç 2007; Bostancı vd. 2007; Kukulu, Gürsoy ve Sözer 2009; Torun, Torun ve Özaydın 2011; Apay, Akpınar ve Arslan 2013; Aygün vd. 2017).

2.4. Bağlanma Kavramı

Bağlanma, çocuk ile ona bakımda bulunan kişi arasında gelişim gösteren, çocuğun ona bakımda bulunan kişiyle bir ilişki kurması, o kişiyi araması ve o kişiye dair yakınlık arayışı davranışı içinde bulunmasıyla kendisini gösteren, bilhassa stres halinde belirgin hale gelen, tutarlılığı olan ve yaşam boyunca devam eden bir duygusal bağıdır. Bağlanma salt çocukluk dönemi ile sınırlı değildir. Bu olgu yaşam boyu devamlılık gösterir. Bağlanma devam ederken ise, doğası ve ifade edilme biçimi değişim göstermektedir. İlk temel ilişki olan anne-çocuk ilişkisi, sonraki yaşam dönemlerinde bağlanmalar açısından örnek teşkil etmektedir (Thompson 2002; Collins ve Laursen 2003). Bağlanma davranışı ise bu duygusal bağın şekillenmesine ve daha sonraki ilişkilere aracılık etmesine hizmeteden davranışlar olarak açıklanmaktadır. Bağlanma davranışının en belirgin biçimde erken çocukluk döneminde gözlenmesi söz konusu olsa da, tüm yaşam evreleri boyunca -karar verme sürecinde olduğu gibi gözlemlenebildiğinin belirtilmesi gerekir. Hemen hemen tüm insanlarda görüldüğü için, insan doğasının ayrılmaz bir parçası olarak görülür (Bowlby 1988).

Bağlanma şekli hayatın erken dönemlerinde saptanan ve devamlılık gösterdiği düşünülen, bireyin diğer bireylerle ilişki kurma örüntüsüne şekil veren bir olgudur. Bağlanma kuramcılarına bağlanma, süt çocukluğu döneminde güvenli veya güvensiz olmak üzere bir defa belirlendikten sonra çok az bir değişkenlik göstermektedir(Hamilton 2000). Bu hususta eksik veya bozuk bir bağlanma süreci veya bu sürece sebep olan faktörlerin devamından sonraki gelişim basamaklarına da olumsuz etkide bulunacaktır. Bowlby'nin araştırmalarından başlamak üzere güvenli bağlanma sağlıklı süreçle ilişkilendirilirken, güvensiz bağlanma şekli yaşamın ileriki dönemlerinde psikopatolojinin belirleyicisi olarak görülmüştür(Nakash-Eisikovits, Dutrave Westen2000).

Bağlanma kuramı; gelişimsel süreçleri, kişilik yapısını, yakın ilişkileri, duygusal bağları ve kişilerarası davranışları inceleyen çok yönlü bir yaklaşımdır (Mikulincer ve Shaver 2016). Bağlanma kuramının temelleri Bowlby ve Ainsworth'ün çalışmalarıyla atılmıştır. Bağlanma kuramının temel yapısını Bowlby oluştururken, Ainsworth bağlanma kuramının şekillenmesinde etkili olmuştur (Bretherton 1992).

John Bowlby'nin, bebeklikte kurulan ana-çocuk ilişkisinin çocuklardaki duygusal gelişim üstündekini etkisinin incelenmesi için ortaya atılan bağlanma kuramının teorik çerçevesini şekillendiren isimdir. Bowlby tarafından şekillenen bu kuramsal çerçeve, Ainsworth tarafından bağlanma deneyleri ile test edilmiş ve ruh sağlığı alanında kabul görmeye başlamıştır (Sümer vd. 2016; Sümer ve Güngör 1999).

2.5. Bağlanma Biçimleri

Bowlby'nin bağlanma sisteminin ömür boyu aktif olduğu fikrinden yola çıkarak, 1980'lerin ortalarındaki çeşitli araştırmacılar bağlanma teorisinin ilkelerini yetişkin davranışları ve kişilik çalışmalarına uygulamaya başladılar. Bu araştırmacılar bağımsız çalıştıkları için benzer yapılar için genellikle farklı terimler kullanmış veya Bowlby'nin ve Ainsworth'un çalışmalarının farklı yönlerine odaklanmışlardır (Main ve ark., 1985).

Main ve meslektaşları, bebeklerin ebeveynleriyle yapılan röportajlarda bu özelliklerin olduğunu belirten, 1 saatlik bir bağlanma öyküsü görüşme formu olan Yetişkin Bağlanma Görüşme Formu'nu(George, Kaplan ve Main, 1985; Main, Kaplan ve Cassidy, 1985) geliştirmişlerdir.Bu görüşme formu, çocukluk dönemindeki bağlanma deneyimlerini güvenilir bir şekilde öngörmüştür. Görüşmede, “erken ilişkiler, bağlanma

ve yetişkin kişilik özellikleri değerlendirilmektedir (Main vd., 1985). Bu görüşme formu çerçevesinde, başlangıçta üç temel yetişkin bağlanma modeli tanımlanmıştır. Bunlar: güvenli / otonom, kaçınan ve kaygılı bağlanma olarak belirtilmiştir (Ainsworth ve diğerleri, 1978)

Hazan ve Shaver (1987) çocukluk bağlanma paradigmasını, romantik aşkı bir bağlanma süreci olarak kavramsallaştırarak, Ainsworth'un kalıplarını yetişkin bağlanma stillerinin yeniden değerlendirmiştir. Bartholomew (1990) ve Bartholomew ve Horowitz (1991) Hazan ve Shaver'ın üç kategorili sınıflandırma şemasını revize ederek iki farklı bağlanma biçimi önermişlerdir. Bunlar korkulu ve saplantılı bağlanma olarak literatüre kazandırılmıştır.

2.5.1. Güvenli Bağlanma Biçimi

Güvenli bir şekilde bağlanan çocuklar, ihtiyaç duydukları zamangüvenli bir üsü olduğunu (bakıcıları) bilir ve çevresini en iyi şekilde keşfedebilirler. Yardım sağlandığında, güvenlik duygusu artar ve ayrıca ebeveynin yardımının yararlı olduğu varsayılarak, çocuğu gelecekte aynı sorunla nasıl başa çıkılacağı konusunda bilgi sahibi olması sağlanmaktadır. Bu nedenle, güvenli bağlanma en uyumlu bağlanma stili olarak nitelendirilmektedir. Bazı araştırmacılara göre, bir ebeveyn mevcut olduğunda çocuk güvenli bir şekilde bağlanır ve çocuğun ihtiyaçlarını duyarlı ve uygun bir şekilde karşılayabilir. Bebeklik ve erken çocukluk döneminde, eğer ebeveynler çocuklarına karşı özenli davranıyorsa, bu çocukları güvenli bağlanmaya daha eğilimlidir (Aronoff, 2012).

Güvenli bir şekilde bağlı yetişkinler “yüksek başarı ihtiyacı ve düşük başarısızlık endişesiyle” karakterizedir (Elliot& Reis, 2003). Araştırmalar, güvenli bağlanan yetişkinlerin düşük kişisel sıkıntı yaşayan bireyler olduğunu göstermektedir. Yüksek öz-yeterlik oranları nedeniyle, güvenli bir şekilde bağlanan yetişkinler genellikle karşılaştıkları sorunlu durumların kolaylıkla üstesinden gelebilmektedirler. Tepkilerinin sakin ve yerinde olması, güvenli bir şekilde bağlanmış yetişkinin, çeşitli durumlar karşısında tutarlı ve etkin duygu düzenleme becerilerini sergilemesini kolaylaştırmaktadır (Ahmad ve ark., 2018).

2.5.2. Saplantılı Bağlanma Biçimi

Saplantılı bağlanma biçimine sahip olan yetişkinler, partnerlerinden yüksek düzeyde samimiyet, onay ve tepki ararlar ve aşırı bağımlı hale gelirler. Yakın ilişkilerinde daha az güvenme eğilimindedirler. Kendileri ve partnerleri hakkında daha az olumlu görüşlere sahiptirler ve ilişkilerinde yüksek düzeyde duygusal ifade, endişe ve dürtüsellik sergileyebilirler. Yetişkinlerin hissettiği kaygı ve saplantı, partneri tarafından dışlanmasını engelleyebilecek savunma niteliğindedir. Dolayısıyla, bağlanma figürüne kaygılı bağlı olan bireylerin, ayrılık kaygısına karşı yeterli savunma geliştirememiş olmaları mümkündür. Kaygı, saplantılı bireyi nispeten savunmasız bırakan yoğun ve istikrarsız ilişkisinden kaynaklanmaktadır [86] Bu bağlanma stiline sahip yetişkinler ister uzaktan ister yüz yüze sohbet olsun, ayrıntıya odaklanma eğilimindedir. Düşünceleri ve eylemleri neticesinde acı verici bir kendini gerçekleştirme kehanetleri ve hatta kendi kendini sabote etme özellikleri gözlenebilmektedir. Sıklıkla küçümseyen-kaçınmayan bir partner arayışında olmaktadırlar(Hazan ve Shaver, 1990).

2.5.3. Kayıtsız-Kaçınan Bağlanma Biçimi

Kayıtsız-kaçınan bağlanma biçimine sahip yetişkinler, genellikle bağlanmadan tamamen kaçınan yüksek bir bağımsızlık arayışındadır. Kendilerini yeterli ve bağlanma duygularına karşı savunmasız görürler; fakat yakın ilişkilere ihtiyaç duymazlar. Kendilerini genellikle kötü olduklarını düşündükleri partnerlerden uzaklaştırarak, çatışmalarla başa çıkarak duygularını bastırırlar. Yetişkinler, yakın ilişkiler kurma ve çevrelerindeki insanlarla duygusal yakınlığı korumaya karşı ilgisizdir. Diğer insanların güvenilmez olduğunu düşünürler; ancak aynı zamanda olumlu bir benlik modeline sahiptirler. Kayıtsız-kaçınan bağlanma biçimine sahip bireyler, kendi ego becerilerine yatırım yapmayı tercih etmektedirler. Güvensizlikleri nedeniyle, diğer insanların duygusal destek sağlayabileceği konusunda ikna olmazlar. Yeteneklerine veya başarılarına orantısız bir şekilde yatırım yaparak yüksek düzeyde benlik saygısı yaratmaya çalışırlar. Bu yetişkinler, başkalarını kabul etmek yerine kişisel başarılarına ve yeterliklerine dayanarak olumlu benlik görüşlerini korurlar. Bu yetişkinler duygusal bağlılığın önemini açıkça reddedecek veya en aza indirecek ve çok yakınlaştırmış gibi hissettiklerinde ilişkilerden pasif olarak uzaklaşırlar. Özgüven ve bağımsızlık için çaba gösterirler. Başkalarının kendileri hakkındaki görüşleri söz konusu olduğunda, çok kayıtsızve akranlarından gelen olumlu geri bildirimlere nispeten kararlıdır. Kayıtsız-

kaçıngan bağlanma stilinde, potansiyel reddedilmeyi önlemek için bağlanma sisteminin defalarca devre dışı bırakılması veya kişilerarası yakınlığa karşı çıkması tercih edilmektedir (Carvallo ve Gabriel, 2006).

2.5.4.Kaygılı-Kararsız Bağlanma Biçimi

Kaygısı-kararsız bağlanma “dirençli bağlanma” olarak da adlandırılır (Ainsworth ve ark., 1978). Genel olarak, kaygılı-kararsız bir bağlanma örüntüsüne sahip bir çocuk tipik olarak çok az şey keşfedebilir (Garip Durumda) ve ebeveyn mevcut olsa bile genellikle yabancılara karşı dikkatli davranır. Anne ayrıldığında, çocuk genellikle çok sıkıntı yaşamaktadır. Çocuk, anne geri döndüğünde genellikle kararsızdır. (Ainsworth ve ark., 1978).Kaygılı-kararsız strateji, öngörülemeyen şekilde tepki veren anneye bir cevaptır ve kaygıyı yansıtmada bakıcıya karşı öfke (kararsız dirençli) veya çaresizlik (kararsız pasif) gösterimi, önleyici olarak bakım veren kişinin erişilebilirliğini korumak için koşullu bir strateji olarak nitelendirilebilir (Solomon ve ark., 1995).

2.6. Bağlanmayı Etkileyen Faktörler

Bağlanma üzerinde olumsuz etki eden koşullar birçok çalışmada araştırılmıştır. Ebeveynler ve çocuk arasındaki ilişkiyi olumsuz etkileyen bir durum ilk dönemlerde bebeğin aşırı ağlaması olarak belirtilmiştir. İlk aylarda aşırı derecede ağlayan ve alıştırma davranışlarına cevap vermeyen bebeklerde göz temasının ve gülümsemenin geciktiği ve annelerin bu bebekleri üçüncü ayın sonunda reddettiği görülmüştür (Robinson, 1970). Ainsworth ve meslektaşları (1978) anneler bebeklerinin ağlamasını görmezden geldiğinde bebeklerin daha fazla ağladığını bildirmiştir. Aşırı ağlamaya yanıt vermeyen ya da başarısız olduklarını düşünen annelerin kayıtsız görüldüğü ve bebeklerin buna daha fazla tepki verdiği için kısır bir döngünün ortaya çıktığı gözlenmiştir. Ancak, üç aylık bebekleri ağladığında hemen cevap veren annelerin 12. ayda bebekleriyle güvenli bağları olduğu bulunmuştur (Ainsworth ve ark., 1978). Abbasoğlu ve meslektaşları (2015), anne-bebek bağlanması ile infantil kolik arasında korelasyon olmadığını bulmuşlardır. Depresyonun anneleri etkileyebileceği ve bu etkiden dolayı annenin bebeğinin artan ağlamasına tepkisindeki bozulmanın bir sonucu olarak ebeveynlerin çocuklarının sağlığı için ebeveyn motivasyonu ve yaşam tarzını düzenlemede sorunlar yaşanabileceği gözlenmiştir (Ho ve ark, 2017).

Bağlanmayı etkileyebilecek bir başka durum da bebeklik depresyonu olarak belirtilmiştir. Bir çalışmada ön plana çıkan bu durum, anne-bebek etkileşiminin kısa veya uzun vadede kesintiye uğraması sonucunda iki şekilde tanımlanmıştır. Bunlar: kısa süreli maternal yoksunluk depresyona ve uzun süreli maternal yoksunluk ruh sağlığında ciddi bozulmalara götürebilmektedir (Öztürk, 2002).

Yapılan bir çalışmada tutarlı, sürekli ve sorumlu ebeveyn davranışının gerekli olduğu ve bebeklerin bu davranışa tepki verdiğini bildirilmiştir (Lewis ve ark, 1984). Bu karşılıklı ilişkide, bir taraf vermeli ve diğer taraf almalıdır. Anneleriyle sosyal ilişki kurmak yerine oyuncaklar ve nesnelerle oynamayı tercih eden bebekler, daha sonraki yaşamda daha az güvenli bağlanma sergilemektedirler (Lewis ve ark., 1984).

2.7. Bağlanma ile İlgili Araştırmalar

Güvensiz bağlanma stiline sahip kişiler, kişilerarası ilişkileri ve ilişkilerde yaklaşma ya da çatışmaları tehdit edici olarak değerlendirir. Daha az yapıcı çatışma çözümleme stratejileri uygulayabilir ve çatışmaları tırmandırabilirler (saplantılı bağlanma yönelimleri olan bireylerde yaygın olarak gözlenmektedir) veya ilişkide yaşayabilecekleri sorunları çözülmeden bırakırlar (kaçınan bağlanma yönelimleri olan bireylerde görülmektedir) (Carnelley ve ark.,1994; Pistole&Arricale, 2003). Bağlanma yönelimlerinin yaşam boyu etkileri olduğundan, saplantılı bağlanma stiline bireylerin kararsızlığı yakın ilişkilerindeki deneyimlerine yansımaktadır. Güvensiz bağlanma stillerine sahip olan bireyler duygusal paylaşım ve yakınlık hissinden uzak durmaya yönelik özel bir çaba içerisinde olabilirler (Pietromonaco ve Feldman-Barrett, 2000). Bununla birlikte, yakın ilişkilerinde yakınlığı kaybetme konusunda daha fazla endişe duyabilmektedirler (Pistole ve Arricale, 2003). Güvensiz bağlanma stiline sahip bireyler yakın ilişkilerinde daha az sevgi gösterirler, partnerlerine karşı sözlü ve fiziksel saldırganlık sergileyebilir ve ilişkilerine dair daha fazla sıkıntı deneyimleyebilirler (Mikulincer ve Shaver, 2012). İçsel çalışan modellerin, bireylerin bilişsel süreçleri ve davranışları üzerindeki etkisi, bağlanma yönelimlerinin yakın ilişkilerdeki rolünü tam olarak anlamak için değerlendirilmektedir.

Mikulincer ve Shaver'da (2012) belirtildiği gibi, kaçınan bağlanma biçimine sahip olan bireyler kendine bağımlı olma ve duygusal bir mesafe tutma eğilimindedir. Diğer kişileri (hatta eşlerini) tanımak konusunda isteksiz oldukları için başkalarının

düşüncelerini dikkate almazlar. Bu isteksizlik, bireylerin iletişim kodlarını doğru bir biçimde çözümlemesine engel olmaktadır (Schachner, Shaver ve Mikulincer, 2005). Bu nedenle, iki güvensiz bağlanma türü benzer kod çözme sorunları gösterse de, altta yatan motivasyonları ihtiyaçlarına göre değişebilmektedir. Güvensiz bağlanma stiline sahip insanlar arasında, yanlış davranışlarından dolayı ilişkilerinde duygusal uyumsuzluk daha yaygın bulunmuştur (Scharfe ve Bartholomew, 1995). Olumsuz duyguları nedeniyle, kaygılı bağlanma biçimine sahip olan bireyler yakın ilişki yaşadıkları kişilerden şüphe duyma, eşlerini bencil olduklarını düşünme ve güvenli bağlanma stiline sahip bireylere kıyasla kendilerini daha az güvende hissetmektedirler (Collins, 1996).

2.8. Cinsel Mitler ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişki

Güvensiz bağlanma tarzı, cinsel işlevsellikte değişimi açıklayabilecek olası bir faktör gibi görünmektedir. Araştırmalar, cinsellik konusunda baskı altında olan bireylerin genellikle güvensiz bağlanma biçimlerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Cinsel işlev sorunları yaşayan veya cinsellikle ilgili aşırı meşguliyeti olan bireylerde güvensiz bağlanma biçimlerinde daha yüksek puanlar alındığı görülmüştür. Bu durumun, yüksek düzeyde güvensiz bağlanma biçiminin özellikle çocukluk dönemindeki erken dönem uyumsuz şemalarının yüksek seviyeleriyle ilişkilendirilmiş ve özellikle erkeklerde karşı cinse yönelik agresif cinsel tutumlarla ilişkili bulunmuştur (Smallbone ve Dadds, 2000; Sigre-Leiros ve ark, 2013). Güvensiz bağlanma stiline erken dönemdeki bağlanma deneyimlerinin olumsuz etkisiyle şekillenmeye başladığı düşünüldüğünde (Bowlby, 1970), bulgular cinsel işlev sorunları yaşayan bireylerin aynı zamanda çocukluklarında ilgisiz ve yeterli bakım sağlayamayan ebeveynlere sahip olduğuna ilişkin araştırma sonuçları bildirilmiştir (Craissati ve ark, 2002). Bu doğrultuda, bağlanmanın cinsel işlevlerdeki değişkenliklerle ilişkili olduğunu düşünülmektedir (Brassard ve ark., 2015). Cinsel işlevsellik ve bağlanma stili arasındaki ilişki öncelikle kadınlarda araştırılmış olsa da, erkeklerde benzer bir kalıp olabileceğini düşündürmektedir. Erkeklerde cinsel muhafazakârlık, cinsel kontrol ihtiyacı, cinsel yeterliliğin önemi, cinsel partnerlerin önemi ve kabul edilebilir cinsel aktivite türlerine yönelik mitlerle bağlanma stilleri arasında ilişki olduğu öne sürülmektedir. Bu inançların bazıları arasında cinsiyetsizliğe dair olumsuz görüşler ve cinsiyet algısına yönelik klişeleşmiş görüşlerle benzerlik gösterilmektedir (Fisher ve ark, 1999). Aynı zamanda, cinsel mitlerin, teşhis edilebilir cinsel işlev bozukluğu olan ve olmayan

bireyleri ayırdığı öne sürölmektedir 21]. Bu bulgular işlevsiz cinsel inançların ve cinsel mitlerin, bağlanma stili ve cinsel işlev arasındaki ilişkiye aracılık edebileceğini düşöndürmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli, tarama modeli olarak belirlenmiştir. Nicel araştırmalarda tarama modeli, var olan duruma veya ilişkiye yönelik yapılan incelemeler ve analizlerin yer aldığı araştırma modelidir. Ayrıca, bu çalışmada kullanılan tarama modelleri betimsel ve ilişkisel tarama modelleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2006).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, İstanbul’da öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenden yola çıkarak, araştırmayı onaylayan ve verileri geçerli olan 203 kişi araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, üniversite öğrencilerine “Sosyodemografik Bilgi Formu”, “Cinsel Mit Değerlendirme Formu” ve “Üç Boyutlu Bağlanma Ölçeği” uygulanmıştır.

3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Sosyo-demografik veri formunun kullanım amacı uygulanan anketlere katkı sağlayan bireyler hakkında detaylı bilgiler edinmektedir. Anket ve belirli formları pekiştirmek istenilen verileri tamamlamak üzere sorular oluşturulmuştur. Yaş, cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi tanı alan fiziksel rahatsızlık, medeni durum değişkenlerine yönelik çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır.

3.3.1.Cinsel Mit Değerlendirme Formu

Cinsel Mit Değerlendirme Formu, Zilbergeld (1992) tarafından geliştirilen ve ülkemizde yaygın olarak rastlanan bazı cinsel mitlerin incelenmesi ve araştırılmasında daha önce de yararlanılmış olan cinsellik konusunda 30 mitemden oluşmaktadır. Katılımcılardan formu ‘katılıyorum’ veya ‘katılmıyorum’ olarak işaretlemeleri beklenmektedir. Doğru yanıtlara 1 puan, yanlış yanıtlarına 0 puan verilmektedir. Cinsel mitlere inanma düzeyinin belirlenmesi için 30 miteme verilen yanıtların puanları toplanmıştır. Cinsel mit puanının yüksek olması cinsel mitlere inanış

düzeyinin arttığını göstermektedir. Bu araştırmada ölçeği iç tutarlılığına yönelik, Cronbachalpha katsayısı 0,81 olarak bulunmuştur.

3.3.3. Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği

Erzen (2016) tarafından geliştirilmiş ölçekte üç alt boyut bulunmaktadır. Kaçınan, kaygılı kararsız ve güvenli bağlanma biçimleri olmak üzere bireylerin baskın olan bağlanma biçimine yönelik bilgi edinmeyi amaçlayan bir öz bildirim formudur. Likert tipli ölçek Kesinlikle katılmıyorum (1) ile Kesinlikle Katılıyorum (5) aralığında cevap seçeneklerine sahiptir. Ölçeğin psikometrik çalışmasına yönelik bulgulara göre, Ölçeğin dilsel geçerliği için seçilen iki uzmandan elde edilen CohenKappa uyuma ölçümü değeri .87 ve içerik geçerliği için .72 'dir. Açımlayıcı faktör analizi, ölçekte yeralan 18 maddenin üç boyut altında tutarlı şekilde toplandıklarını göstermektedir. Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği'nin alt boyutlarının iç tutarlılık katsayılarının bu çalışmadaki değerleri, kaçınan bağlanma için 0,76; kaygılı-kararsız bağlanma için 0,73 ve güvenli bağlanma için 0,62 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında 202 katılımcıya 2 tane ölçek çevrimiçi anketler yoluyla uygulanmıştır. Çevrimiçi anketlerin sosyal medya uygulamaları ve e-posta yoluyla katılımcılara gönderimi sağlanmış; bilgilendirilmiş onamları alan katılımcıların verilen bağlantıdaki anketleri yanıtlamaları istenmiştir.

3.5. Veri Analizi

Elde edilen verilerden hareketle bu ölçeklerin gerekli geçerlilik ve güvenilirlik testleri uygulanmıştır. Elde edilecek veriler SPSS 21.0 programında girişleri yapıldıktan sonra, normallik testleri doğrultusunda karşılaştırma ve ilişkisel analiz yöntemleri uygulanmıştır. Yapılan normallik testi sonuçlarına göre, sosyodemografik değişkenler bakımından cinsel mit ve bağlanma biçimlerinin karşılaştırılmasında, ikili bağımsız gruplarda Bağımsız Örneklem t testi ya da Mann Whitney U Testi; ikiden fazla bağımsız grup içeren sosyodemografik değişkenlerin karşılaştırılmasında ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ya da Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır. Bağlanma biçimleri ve cinsel mitler arasındaki ilişkinin incelenmesinde Pearson Korelasyonu uygulanmıştır. Normal dağılım gösteren verilerde yordayıcı analiz için Doğrusal

Regresyon Analizi uygulanmıştır. Analizlerde anlamlılık değeri 0,05 düzeyinde alınmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Demografik Değişkenlerin Betimleyici İstatistikleri

Üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik değişkenlerine ilişkin betimleyici istatistikler için frekans dağılımları Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Sosyo-demografik Değişkenlerin Betimleyici İstatistikleri

Demografik Değişkenler (n=202)		N	%
Cinsiyet	Erkek	81	40,1
	Kadın	121	59,9
	Toplam	202	100,0
Eğitim	Üniversite	183	90,6
	Yüksek Lisans\Doktora	19	9,4
	Toplam	202	100,0
Medeni Durum	Bekar	193	95,5
	Evli	9	4,5
	Toplam	202	100,0
Gelir Düzeyi	Düşük	21	10,4
	Orta	137	67,8
	Yüksek	44	21,8
	Toplam	202	100,0
Anne Eğitim	İlkokul	60	29,7
	Ortaokul	36	17,8
	Lise	59	29,2
	Üniversite	47	23,3
	Toplam	202	100,0
Baba Eğitim	İlkokul	49	24,3
	Ortaokul	31	15,3
	Lise	56	27,7
	Üniversite	66	32,7
	Toplam	202	100,0
Tanı Alan Fiziksel Rahatsızlık	Evet	16	7,9
	Hayır	186	92,1
	Toplam	202	100,0

Tablo 1’de demografik değişkenlerin dağılımına göre, toplamda 202 katılımcının yer aldığı araştırmada erkeklerin oranı %40,1 (81 kişi) ve kadınların oranı %59,9 (121

kişi)'dir. Eğitim düzeyine göre, üniversite öğrencilerinin %90,6'sı (183 kişi) lisans ve %9,4'ü (19 kişi) yüksek lisans ya da doktora düzeyinde öğrenim görmektedir. Katılımcıların %4,5'i (9 kişi) evlidir. Gelir düzeyi düşük olanlar %10,4 (21 kişi), orta düzeyde olanlar %67,8 (137 kişi) ve yüksek olanlar %21,8 (44 kişi)'dir. Anne eğitim düzeyi ilkokul olanlar %29,7 (60 kişi), ortaokul mezunu olanlar %17,8 (36 kişi), lise mezunu olanlar %29,2 (59 kişi) ve üniversite mezunu olanlar %23,3 (47 kişi) oranındadır. Baba eğitim düzeyi ilkokul olanlar %24,3 (49 kişi), ortaokul mezunu olanlar %15,3 (31 kişi), lise mezunu olanlar %32,7 (66 kişi) ve üniversite mezunu olanlar %32,7 (66 kişi) oranındadır. Tanı alan fiziksel rahatsızlığı olan katılımcıların oranı %7,9 (16 kişi)'dir.

Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Veri Ölçüm Araçlarının Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek Alt Boyutları	$\bar{X}$	N	Ss	En az	En Fazla	Çarpıklık	Basıklık
Kaçınan Bağlanma	15,55	202	4,37941	3,00	28,00	,244	,039
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	15,61	202	4,928	4,00	30,00	,349	-,176
Güvenli Bağlanma	19,25	202	3,017	1,00	25,00	-1,217	6,355
Cinsel Mitler Toplam Puan	11,90	202	5,462	1,00	31,00	,411	,022

Tablo 2'de, araştırmada kullanılan veri ölçüm araçlarının alt boyut ve toplam puanlarının ortalamaları, standart sapma, minimum, maksimum, çarpıklık ve basıklık değerleri verilmiştir. Bulgular doğrultusunda, normallik ölçütünü karşılayan -1,5 ile +1,5 aralığının bu çalışmadaki değişkenlerin dağılımında da söz konusu olduğu ve parametrik ölçümlerin yapılabileceği sonucu elde edilmiştir.

4.2. Sosyodemografik Özelliklere Göre Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimlerinin Karşılaştırılması

Sosyo-demografik değişkenler bakımından üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin karşılaştırılması amacıyla dağılımın homojenliği göz önünde bulundurularak, ikili gruplar için Bağımsız Örneklem t Testi ve Mann Whitney U Testi; ikiden fazla bağımsız grup içeren sosyo-demografik değişkenler bakımından cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma biçimlerinin karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Analizlerde anlamlılık değeri 0,05 düzeyinde alınmıştır.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Bağımsız Örneklem t Testi

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Kaçınan Bağlanma	Erkek	81	15,39	4,613	-,432	,666
	Kadın	121	15,66	4,230		
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Erkek	81	14,90	4,532	-1,689	,093
	Kadın	121	16,09	5,140		
Güvenli Bağlanma	Erkek	81	19,17	3,677	-,325	,745
	Kadın	121	19,31	2,497		
Cinsel Mitler Toplam Puan	Erkek	81	13,63	5,439	3,851	,000***
	Kadın	121	10,73	5,181		

Tablo 3’te cinsiyet değişkeni bakımından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t Testi bulgularına göre, cinsel mitler toplam puan ($t=3,851$; $p=0,000$; $p<0,001$) cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Bulgulara göre,

erkeklerin cinsel mitler puan ortalamaları kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Ayrıca, bağlanma stilleri bakımından cinsiyete göre anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Tablo 4. Eğitim Durumu Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi

Değişkenler	Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$ Sırası	Sıra Toplamı	U	Z	p
Kaçınan Bağlanma	Üniversite	183	103,15	18980,00			
	Yüksek Lisans\Doktora	19	90,84	1726,00	1536,000	-,872	,383
	Toplam	202					
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Üniversite	183	103,75	18987,00			
	Yüksek Lisans\Doktora	19	79,79	1516,00	1326,000	-1,705	,088
	Toplam	202					
Güvenli Bağlanma	Üniversite	183	102,33	18725,50			
	Yüksek Lisans\Doktora	19	93,55	1777,50	1587,500	-,627	,530
	Toplam	202					
Cinsel Mitler Toplam Puan	Üniversite	183	106,62	19830,50			
	Yüksek Lisans\Doktora	19	67,61	1284,50	1094,500	-2,736	,006**
	Toplam	202					

** $p<0,01$

Tablo 4'te eğitim durumu değişkeni bakımından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak amacıyla yapılan Mann Whitney Testi bulgularına göre, cinsel mitler toplam puan ($Z=-2,736$; $p=0,006$; $p<0,01$) eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Bulgulara göre, lisans düzeyinde öğrenim görenlerin cinsel mitler puan ortalamaları yüksek lisans ya da doktora öğrenimi gören öğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Ayrıca, bağlanma stilleri bakımından eğitim durumuna göre anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Tablo 5. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Tek Yönlü Varyans Analizi

Anne Eğitim		N	$\bar{X}$	Ss	F	sd	p	Post Hoc
Kaçınan Bağlanma	İlkokul	60	15,10	4,367	3,093	3/199	,028*	2-4
	Ortaokul	36	17,11	4,540				
	Lise	59	15,98	3,989				
	Üniversite	48	14,42	4,452				
	Toplam	202	15,55	4,379				
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	İlkokul	60	15,17	5,100	2,181	3/199	,091	
	Ortaokul	36	16,17	4,943				
	Lise	59	16,68	4,718				
	Üniversite	47	14,43	4,767				
	Toplam	202	15,61	4,928				
Güvenli Bağlanma	İlkokul	60	19,03	3,795	,458	3/199	,712	
	Ortaokul	36	19,00	2,330				
	Lise	59	19,34	3,015				
	Üniversite	47	19,64	2,335				
	Toplam	202	19,26	3,018				
Cinsel Mitler Toplam Puan	İlkokul	60	12,15	4,998	4,670	3/199	,004**	2-4
	Ortaokul	36	13,57	5,113				
	Lise	59	12,54	5,354				
	Üniversite	47	9,57	5,799				
	Toplam	202	11,90	5,463				

** $p<0,01$

Tablo 5'te anne eğitim düzeyi değişkeni bakımından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak

amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) bulgularına göre kaçınan bağlanma [$F(3,199)=3,093$; $p=0,028$; $p<0,05$] ve cinsel mitler [$F(3,199)=4,670$; $p=0,004$; $p<0,01$] puanları anne eğitimine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Farklılığın kaynağını saptamak için yapılan Scheffe Testi sonuçlarına göre, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin kaçınan bağlanma ve cinsel mitler puan ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 6.Baba Eğitim Düzeyi Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Tek Yönlü Varyans Analizi

Baba Eğitim		N	$\bar{X}$	Ss	F	sd	p	Post Hoc
Kaçınan Bağlanma	İlkokul	49	15,20	4,188	,432	3/199	,730	
	Lise	57	15,37	4,708				
	Ortaokul	31	16,29	4,540				
	Üniversite	66	15,62	4,202				
	Toplam	202	15,55	4,379				
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	İlkokul	49	16,06	5,166	,676	3/199	,568	
	Lise	56	15,11	4,670				
	Ortaokul	31	16,42	4,433				
	Üniversite	66	15,33	5,207				
	Toplam	202	15,61	4,928				
Güvenli Bağlanma	İlkokul	49	18,61	3,936	1,166	3/199	,324	
	Lise	56	19,70	2,743				
	Ortaokul	31	19,29	2,148				
	Üniversite	66	19,35	2,782				
	Toplam	202	19,26	3,018				
Cinsel Mitler Toplam Puan	İlkokul	49	12,73	5,295	3,002	3/199	,032*	1-4
	Lise	56	12,68	5,645				
	Ortaokul	31	12,63	5,633				
	Üniversite	66	10,28	5,095				
	Toplam	202	11,90	5,463				

* $p<0,05$

Tablo 6’da baba eğitim düzeyi değişkeni bakımından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak

amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) bulgularına göre cinsel mitler [$F(3,199)=3,002$; $p=0,032$; $p<0,05$] puanları baba eğitimine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Farklılığın kaynağını saptamak için yapılan Scheffe Testi sonuçlarına göre, babaları ilkokul mezunu olan öğrencilerin cinsel mitler puan ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7. Ekonomik Düzey Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Kruskal Wallis Testi

Değişkenler	Ekonomik Düzey	N	$\bar{X}$ Sırası	Z	sd	p	Anlamlı farklılık
Kaçınan Bağlanma	Düşük	21	102,14				
	Orta	138	98,08	2,531	2	,282	
	Yüksek	44	114,22				
	Toplam	202					
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Düşük	21	104,12				
	Orta	137	104,46	1,809	2	,405	
	Yüksek	44	91,05				
	Toplam	202					
Güvenli Bağlanma	Düşük	21	89,33				
	Orta	137	96,43	8,067	2	,018*	3-1
	Yüksek	44	123,09				
	Toplam	202					
Cinsel Mitler Toplam Puan	Düşük	21	112,43				
	Orta	137	98,74	2,232	2	,328	
	Yüksek	44	111,73				
	Toplam	202					

* $p<0,05$

Tablo 7’de ekonomik düzey değişkeni bakımından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis Testi bulgularına göre güvenli bağlanma ($Z=8,067$; $p=0,018$; $p<0,05$) puanları baba eğitime göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Farklılığın kaynağını saptamak için yapılan ikili grup Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre, yüksek gelir düzeyi bildiren katılımcıların güvenli bağlanma biçimi puanları anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 8. Medeni Durum Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi

Değişkenler	Medeni Durum	N	$\bar{X}$ Sırası	Sıra Toplamı	U	Z	p
Kaçınan Bağlanma	Bekar	193	100,40	19478,00			
	Evli	9	136,44	1228,00	563,000	-1,805	,071
	Toplam	202					
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Bekar	193	101,98	19681,50			
	Evli	9	91,28	821,50	776,500	-,538	,591
	Toplam	202					
Güvenli Bağlanma	Bekar	193	101,05	19502,50			
	Evli	9	111,17	1000,50	781,500	-,512	,609
	Toplam	202					
Cinsel Mitler Toplam	Bekar	193	102,65	20119,50			
	Evli	9	110,61	995,50	813,500	-,394	,693
	Toplam	202					

Tablo 8’de medeni durum değişkeni bakımından cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann Whitney U Testi bulgularına göre, medeni durum açısından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stilleri alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 9. Tanı Alan Fiziksel Rahatsızlık Değişkeni Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler ve Bağlanma Stilleri Boyutları Puan Ortalamalarının Mann Whitney U Testi

Değişkenler	Tanı alan fiziksel bir rahatsızlık	N	$\bar{X}$ Sırası	Sıra Toplamı	U	Z	p
Kaçınan Bağlanma	Evet	16	79,66	1274,50			
	Hayır	186	103,91	19431,50	1138,500	-1,590	,112
	Toplam	202					
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Evet	16	112,63	1802,00			
	Hayır	186	100,54	18701,00	1310,000	-,795	,426
	Toplam	202					
Güvenli Bağlanma	Evet	16	79,25	1268,00			
	Hayır	186	103,41	19235,00	1132,000	-1,599	,110
	Toplam	202					
Cinsel Mitler Toplam Puan	Evet	16	94,41	1510,50			
	Hayır	186	103,73	19604,50	1374,500	-,605	,545
	Toplam	202					

Tablo 9’da tanı alan fiziksel rahatsızlık değişkeni bakımından cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stillerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann Whitney U Testi bulgularına göre, tanı alan fiziksel rahatsızlık açısından katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stilleri alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

4.3. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Üniversite öğrencilerinin yaşı, cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson Korelasyon uygulanmıştır.

Anlamlılık değeri 0,01 ve 0,05 düzeyinde alınmıştır. Analize ilişkin bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların Yaşı, Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi ve Bağlanma Biçimlerinin Pearson Korelasyonu

		1	2	3	4	5
	r	1				
1. Yaş	p					
	N	202				
	r	-,092	1			
2. Kaçınan bağlanma	p	,192				
	N	202	203			
	r	-,183**	,285**	1		
3. Kaygılı-kararsız bağlanma	p	,009	,000			
	N	202	202	202		
	r	-,035	-,180*	-,135	1	
4. Güvenli bağlanma	p	,620	,010	,055		
	N	202	202	202	202	
	r	-,074	,145*	,355**	-,044	1
5. Cinsel mitler	p	,291	,039	,000	,537	
	N	202	203	202	202	205

**, $p<0,01$ *, $p<0,05$

Tablo 10'daki korelasyon bulgularına göre, yaş ile kaygılı-kararsız bağlanma ($r=-,183$; $p<0,01$) alt boyutu negatif yönlü ve anlamlı ilişkili bulunmuştur. Kaçınan bağlanma ile kaygılı-kararsız bağlanma ($r=,285$; $p<0,01$) ve cinsel mitler ($r=,145$; $p<0,05$) pozitif yönlü; güvenli bağlanma ($r=-,180$; $p<0,01$) negatif yönlü ve anlamlı ilişkilidir. Kaygılı-kararsız bağlanma ile cinsel mitler ($r=,355$; $p<0,01$) pozitif yönlü ve anlamlı ilişkili bulunmuştur.

Tablo 11. Cinsel Mitlere İnanma Düzeylerinin Bağlanma Biçimleri Tarafından Yordayıcı Doğrusal Regresyon Analizi

	Model	B	SH	β	t	p
	(Sabit)	4,564	1,572		2,904	,004
1	Kaçınan Bağlanma	,103	,087	,082	1,183	,238
	Kaygılı-Kararsız Bağlanma	,366	,076	,331	4,807	,000***
		$R^2=0,132$	Düzeltilmiş $R^2=0,123$			

Bağımlı Değişken: Cinsel Mitler

*** $p<0,001$

Tablo 11'de cinsel mitlere inanma düzeylerinin bağlanma stilleri tarafından yordayıcılığını incelemek için yapılan Doğrusal Regresyon Analizi bulgularına göre, kaygılı-kararsız bağlanma ($\beta=0,33$; $p<0,001$) cinsel mitlere inanma düzeyini pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde etkilemektedir. Saptanan yordayıcı ilişkinin etki düzeyi %12 olarak bulunmuştur (Düzeltilmiş $R^2=0,123$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinde cinsel mitlere inanma düzeyi ve bağlanma biçimleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İlk olarak katılımcılara verilen anketlerde yer alan sosyo-demografik özelliklerin dağılıma ilişkin bulgular elde edilmiştir. Araştırmaya 202 üniversite öğrencisi katılmış ve öğrencilerin yaklaşık %60'ı kız öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca, araştırmada katılımcıların %4,5'ü evlidir. Medeni durum değişkeninin katılımcıların üniversite öğrencilerinden oluşmasından kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Tanı alan fiziksel rahatsızlığa göre, katılımcıların yaklaşık %8'inin tanı alan fiziksel bir rahatsızlığı bulunmaktadır. Ebeveyn eğitim düzeyine göre, katılımcıların anne eğitim düzeyine göre, anneleri lise mezunu olan öğrencilerin oranı en yüksektir. Ayrıca, katılımcıların baba eğitim düzeyine göre, babaları üniversite mezunu olanların oranı en yüksektir. Ek olarak, gelir düzeyi en fazla katılımcıda orta düzey olarak belirtilmiştir.

Araştırmadaki betimsel bulgularla birlikte, sosyo-demografik özellikler bakımından üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyleri ve bağlanma biçimlerindeki farklılıklar değerlendirilmiştir. İlk olarak, cinsiyet değişkenine göre, erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin kadınlara kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir. Elde edilen sonucun ilgili literatürle karşılaştırılmasında, sonucun tutarlı olduğu görülmektedir. Özellikle, erkeklerin toplumsal cinsiyet algısı çerçevesinde cinsellik konusunda daha fazla baskı altında olması ve çevresindekilerden daha fazla etkilenmesi sebebiyle yanlış inanışları daha kolay biçimde benimseyebildiği öne sürülmektedir. Ayrıca, cinsellikle ilgili yanlış inançlar ve cinsel işlev sorunlarına ilişkin yapılan araştırmaların bazılarında yalnızca erkek katılımcıların olduğu gözlenmektedir (Civil ve Yıldız, 2010). Buna ek olarak, cinsellikle ilgili bilgi düzeyi bakımından cinsiyete göre farklılıkların incelendiği çalışmalarda kız ve erkeklerin arasında az bir fark bulunmakla birlikte, cinsel sağlıkla ilgili bilgilerin kız öğrencilerde daha iyi düzeyde olduğu bulunmuştur (Koluçık ve ark., 2010). Aynı zamanda, erkeklerin cinsellikle ilgili bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu düşünmesi kadınlara kıyasla daha

fazla gözlenen bir durumdur (Biri ve ark., 2007). Bu durum, erkeklerin cinsellik konusunda doğru bilinen yanlışlara daha açık bir konumda olabileceğini göstermektedir.

Cinsiyet değişkeni bakımından bağlanma biçimlerindeki farklılıklara ilişkin bulgular incelendiğinde ise, bağlanma biçimlerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Elde edilen sonucun, literatürde öne sürülen bulgulardan farklı olduğu görülmektedir. Del Guidice (2019), erişkin bağlanma biçimlerinin cinsiyete göre farklılıklarını ele aldığı çalışmasında, erkeklerin kadınlara kıyasla daha fazla kaçınan bağlanma biçimi sergiledikleri; kadınların ise erkeklere kıyasla daha fazla kaygılı bağlanma biçimi sergilediklerini bulmuştur. Hazan ve Shaver (1987) tarafından erişkin bağlanma biçimlerinin romantik ilişkilerdeki yansıması değerlendirildiğinde ise, erkeklerin kaçınan bağlanma biçimi özelliklerini kadınlara kıyasla daha fazla yansıtabileceğini öne sürmüştürler.

Eğitim durumu değişkenine göre cinsel mitlere inanma düzeyleri incelendiğinde, öğrencilerin lisans ya da lisansüstü öğrenim durumuna göre cinsel mitlere inanma düzeylerinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Sonuçlara göre, lisans öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin lisansüstü öğrenim gören öğrencilere kıyasla cinsel mitlere inanma düzeylerinin daha fazla olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuca yönelik, Zilbergeld (1978), bireylerin cinsel mitlerinin veya cinsellik ile ilgili yanlış bilgilerinin özellikler çevresel faktörler neticesinde şekillendiğini öne sürmüştür. Öğrencilerin öğrenim kademesindeki farklılık göz önünde bulundurulduğunda, farklı çevrelerde veya bölümlerde bulunmaları sebebiyle ve olgunlaşmanın olası etkileri itibarıyla cinsellik konusundaki yanlış inançların lisans öğrenimi gören öğrencilerde daha fazla olabileceği düşünülmektedir.

Eğitim düzeyi değişkeni aynı zamanda ebeveynlerin eğitimi olarak değerlendirilmiş ve öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeyleri ve bağlanma biçimleri karşılaştırılmıştır. Anne eğitim düzeyi ele alındığında, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin kaçınan bağlanma biçimi ve cinsel mitlere inanma düzeylerinde anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Güvensiz bağlanmanın annenin düşük eğitim düzeyiyle ilişkili olması, erken dönem bağlanma deneyimine ilişkin annenin yeterli bilgiye ve farkındalığa sahip olmaması olasılığının daha fazla olması sebebiyle güvenli bağlanma geliştirilemediği düşünülmektedir. Cinsel mitler açısından değerlendirildiğinde ise,

anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Aynı şekilde, annelerin erken dönemde çocuklarına rol model olmasıyla ve hayata ilişkin doğru bilgileri aktarmasıyla sağlıklı bir gelişimin söz konusu olabileceği bilinmektedir. Cinsellik konusunda bilgi sağlamaya yönelik annenin farkındalığı, açıklığı ve yeterli bilgiye sahip olması eğitim ve çalışma durumu gibi sosyoekonomik faktörlerden etkilenebilir. Bu doğrultuda, elde edilen sonucun tutarlı olduğu düşünülmektedir (Steinberg, 2011; Zilbergeld, 1978). Anne eğitim düzeyiyle benzer olarak, baba eğitim düzeyi bakımından, öğrencilerin cinsel mitlere inanma durumunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Sonuçlara göre, babaları ilkokul mezunu olan öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeyleri daha fazladır. Annenin eğitim düzeyi ve ilişkili olabilecek sosyokültürel ve sosyoekonomik faktörlerin babalar için de söz konusu olabileceği ve çocuklarının cinsellikle ilgili yeterli bilgiye sahip olmasında ailenin farkındalık düzeyi ve rol modeli olarak özelliklerinin rolü ve işlevi olabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, Steinberg (2011), ergenlik döneminde ebeveyn-çocuk ilişkisinin geriye dönük etkilere bağlı olduğu ve ileriye dönük etkilere yol açtığı belirtilmiştir. Ergenlik döneminden itibaren cinsel gelişimin ön plana çıkmasıyla, ebeveyn-çocuk ilişkisinin bu hususta bilgilendirici olmasının cinsellikle ilgili doğru bilinen yanlışlar açısından önleyici olabilmektedir. Ebeveyn-çocuk ilişkisindeki belirleyiciler arasında ise ebeveyn eğitim düzeyinin yer aldığı ileri sürülmektedir (Steinberg, 2011).

Sosyoekonomik özellik olarak nitelendirilebilecek diğer bir değişken olan, ekonomik düzey değişkenine göre, yüksek gelir düzeyine sahip olduğunu belirten katılımcıların güvenli bağlanma stili puanları anlamlı düzeyde daha yüksektir. Elde edilen sonucun, çocuğun çevresinin ve koşullarının iyi bir maddi gelir sayesinde iyi bir biçimde yapılandırıldığı ve bakım verenlerin de daha elverişli koşullar altında çocuğa yaklaşımı neticesinde güvenli bağlanma geliştirme olasılıklarının daha fazla olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada, öğrencilere yönetilen sosyodemografik özelliklere ilişkin sorular arasındaki medeni durum değişkeni bakımından cinsel mitlere inanma düzeyleri ve bağlanma biçimleri anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. Üniversite öğrencileriyle araştırma yapılması sebebiyle evli ve bekar katılımcılar arasındaki

dağılımın eşitlenememesi istatistiksel olarak anlamlı bulgu elde etmeyi kısıtlamıştır. Bununla birlikte, medeni durum veya romantik ilişkiler, bireylerin bağlanma biçimleri hakkında bilgi verebilecek önemli parametreler olarak nitelendirilmektedir (Hazan ve Shaver, 1990; Mikulincer ve Shaver, 2012). Çalışmalarda, romantik ilişkilerin niteliğinin bağlanma biçimleri açısından bilgi sağlayabilecek önemli bireysel özellikler olduğu düşünülmektedir. Bekar katılımcıların romantik ilişki yaşamaktan kaçınabileceği ya da ilişkiyi sürdürememesi hususunda güvensiz bağlanma stillerinin rolü olabildiği ileri sürülmektedir (Hazan ve Shaver, 1990).

Son demografik değişken olarak, tanı alan fiziksel rahatsızlık değişkenine göre, cinsel mitler ve bağlanma biçimleri anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Sosyodemografik özellikler bakımından cinsel mitlere inanma düzeyleri ve bağlanma biçimlerinin karşılaştırılmasının Cinsel mitlere inanma düzeyleriyle kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Cinsel mitlere inanma düzeyleriyle güvenli bağlanma arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Kaygılı-kararsız bağlanma biçimi, üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeylerini anlamlı düzeyde etkilemektedir. Etkileyicilik oranı örneklemin %12'si olarak bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulguların, ilgili literatür çerçevesinde tutarlı olduğu görülmektedir. Cinsel mitlere inanma düzeylerine ilişkin yapılan çalışmalarda, cinsel işlev sorunlarıyla anlamlı ilişkisi olduğu görülmektedir. Cinsellikle ilgili yanlış ya da eksik bilgiler bireylerde suçluluk duygusunun yaşanmasına, kaygıya ya da korkuya sebep olabilmektedir. Bu durumun aynı zamanda, bireylerin yakın ilişkilerindeki deneyimleriyle birlikte düşünülebileceği ve bağlanma stillerinin bu açıdan önemli bir belirleyici olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, cinsellikle ilgili yanlış bilgiler bireylerin cinsel işlevlerinde bozulmalara yol açmaktadır. Dolayısıyla cinsel mitlerle cinsel işlev bozuklukları arasında bir ilişkiden söz edilebilmektedir (Kukulu, Gürsoy ve Sözer, 2009). Bireylerin erken dönemdeki bağlanma deneyimleri, kendileri ve diğer insanlar hakkında zihinsel temsiller oluşturmaya olanak tanımaktadır. Bowlby (1980) tarafından literatüre kazandırılan İçsel Çalışan Modeller, bireylerin dünya görüşünü ve yeni şeyleri keşfedebilme kabiliyetini etkileyebilecek bakış açılarını içermektedir. Yakın ilişkiler bağlamında ele alındığında ise, kişilerin yakın ilişki deneyimleri, partnerlerine yaklaşımları, cinsellikle

ilgili bilgileri, erken dönemde bakım vereniyle kurduğu bağın gelişimsel süreçteki yansımasıyla şekillenmektedir. Ayrıca, erken dönem güvensiz bağlanma stillerinin bireylerde erken dönemde uyum bozucu şemalar oluşumuna yol açması, kişilerarası ilişkilerdeki işlevselliğini etkileyebilecek önemli bir faktörler. Hem kuramsal çerçevesiyle hem de alanda yapılan çalışmalar çerçevesinde ele alındığında, bağlanmanın bireylerin keşif deneyimine ve dünyaya ilişkin bakış açılarına önemli ölçüde etki ettiği düşünülmektedir. Söz konusu durumun, bu çalışmaya katılan ve erken erişkinlik döneminde olan üniversite öğrencileri için geçerli olduğu sonucu elde edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan bir çalışmada Dang ve meslektaşları (2015), erkek üniversite öğrencilerinde bağlanma biçimleri cinsel mitler ve cinsel işlevsellik arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, erkeklerde kaygılı bağlanma biçiminin cinsel işlev bozuklukları ve cinsel mitlere inanma düzeylerini anlamlı düzeyde yordadığı sonucu elde edilmiştir. Aynı şekilde, cinsel mitlere inanma düzeyleri bu çalışmada, kaygılı-kararsız bağlanma biçimi tarafından anlamlı düzeyde yordanmaktadır. Bu doğrultuda güvensiz bağlanma ve cinsel mitler arasındaki ilişkiye yönelik tutarlı sonuçlar elde edildiği görülmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ

5.1. Araştırmanın Sonuçları

Araştırmada elde edilen bulgulara göre,

- Araştırmaya 202 üniversite öğrencisi katılmıştır.
- Öğrencilerin yaklaşık %60'ı kız öğrencilerden oluşmaktadır.
- Araştırmada katılımcıların %4,5'ü evlidir.
- Katılımcıların yaklaşık %8'inin tanı alan fiziksel bir rahatsızlığı bulunmaktadır.
- Katılımcıların anne eğitim düzeyine göre, anneleri lise mezunu olan öğrencilerin oranı en yüksektir.
- Katılımcıların baba eğitim düzeyine göre, babaları üniversite mezunu olanların oranı en yüksektir.
- Gelir seviyesi en çok katılımcıda orta düzey olarak belirtilmiştir.
- Cinsiyete göre, bağlanma biçimleri anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.
- Cinsel mitlere inanma düzeyi cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta olup; erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeyleri kadınlara kıyasla daha fazla bulunmuştur.
- Eğitim durumu değişkenine göre lisans öğrenimi gören öğrencilerin yüksek lisans ya da doktora öğrenimi gören öğrencilere kıyasla cinsel mitlere inanma düzeyleri daha fazladır.
- Anne eğitim düzeyine göre, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeyleri daha fazladır.
- Anne eğitim düzeyine göre, kaçınan bağlanma biçimi, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerde anlamlı düzeyde en yüksektir.
- Baba eğitim düzeyine göre, babaları ilkokul mezunu olan katılımcıların cinsel mitlere daha fazla inandıkları bulunmuştur.
- Ekonomik düzey değişkenine göre, yüksek gelir düzeyine sahip olduğunu belirten katılımcıların güvenli bağlanma stili puanları anlamlı düzeyde daha yüksektir.

- Medeni durum değişkeni bakımından cinsel mitlere inanma düzeyleri ve bağlanma biçimleri anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.
- Tanı alan fiziksel rahatsızlık değişkenine göre, cinsel mitler ve bağlanma biçimleri anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.
- Cinsel mitlere inanma düzeyleriyle kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur.
- Cinsel mitlere inanma düzeyleriyle güvenli bağlanma arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır.
- Kaygılı-kararsız bağlanma biçimi, üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeylerini anlamlı düzeyde etkilemektedir. Etkileyicilik oranı örneklemin %12'si olarak bulunmuştur.

5.2. Yeni Çalışmalara Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyleri ile bağlanma biçimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların ileri çalışmalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Öte yandan, klinik araştırma ve pratik anlamında, üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerine yönelik önemli parametreler sunduğu düşünülen bağlanma stilleri ve cinsel mitlere inanma düzeylerine ilişkin bulgular genişletmek adına araştırmanın farklı örneklem gruplarıyla tekrarlanabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, anket çalışmasına alternatif olarak, katılımcılarla görüşmeler yapılarak karma yöntemle daha kapsamlı bilgiler elde edilebileceği düşünülmektedir. Araştırmanın kısıtlılığı olduğu düşünülen sosyo-demografik değişkenlerin homojenliğinin sağlanamamasının ileri araştırmalarda örneklem sayısının gruplarda eşitlenmesiyle bertaraf edilebileceği düşünülmektedir. Pratik açılarından değerlendirildiğinde ise, yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde ilişkilerinde önemli kararlar alabilecek erken erişkin bireylere yönelik müdahale yaklaşımlarının bağlanma deneyimlerinin göz önünde bulundurarak yapılandırılması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abbasoğlu A, Atay G, İpekçi AM, et al. (2015). The relationship between maternal-infant bonding and infantile colic. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 58, 57–61
- Ahmad S, Mohammad H. & Shafique Z (2018). "The impact of attachment styles on helping behavior in adults. *Journal of Social Sciences and Humanity Studies*. 4 (1): 24–29.
- Apay S.E, Akpınar R.B. & Arslan S. (2013). Öğrencilerin cinsel mitlerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi* 16, 96–102.
- Apay S.E., Nagorska M., Akpınar R.B., & Çelik A.S. (2013). Student comparison of sexual myths: two-country case. *Sex Disabil*, 31, 249-62.
- Armağan A. & Ergün O. (2011). Kadın Cinsel Fonksiyon Bozukluğu Tanı ve Tedavisinde Yenilikler. *Androloji Bülteni*, 82-87
- Aronoff J (2012). Parental Nurturance in the Standard Cross-Cultural Sample: Theory, Coding, and Scores. *Cross-Cultural Research*. 46 (4): 315–347.
- Babacan, S. S., (2003). İnsan Seksüalitesinin Kültürel ve Psikososyal Yönleri *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11, 31-136.
- Başar, K., (2013). *CETAD Bilgilendirme Dosyası-10 Eşcinsellik, Bedensel Cinsiyet, Cinsiyet Kimliği*, Cinsel Yönelim. İstanbul.
- Biri A, Korucuoğlu Ü. & Yılmaz E (2007). Adölesan kızların bilgi gereksinim durumlarının belirlenmesi. *TJOD*, 4(2), 104-107.
- Bowlby J. (1970). Disruption of affectional bonds and its effects on behavior. *J Contemp Psychother*, 2, 75–86.
- Bozdemir N. & Özcan S. (2011). Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish*

Journal of Family Medicine and PrimaryCare (TJFMPC), 5, 37–46.

Brassard A, Dupuy E, Bergeron S., & Shaver PR. (2015). Attachment insecurities and women's sexual function and satisfaction: The mediating roles of sexual self-esteem, sexual anxiety, and sexual assertiveness. *J SexRes* 52, 110–9

Carnelley, K.B., Pietromonaco, P.R., & Jaffe, K. (1994). Depression, workingmodels of others, and relationship functioning. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66(1), 127-140

Carvallo M. & Gabriel S (2006). No Man Is an Island: The Need to Belong and Dismissing Avoidant Attachment Style. *PsycEXTRADataset*.1:1–19

CİSED. (2011). Cinsel Sağlık Enstitüsü Derneği. Cinsel Mitler.

Civil B., Yıldız H. (2010). Erkek Öğrencilerin Cinsel Deneyimleri ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 1, 45-58.

Collins N.L., & Laursen W. (2003). Adolescents' relationships with parents. *J Lang Soc Psychol*, 22, 58-65.

Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2004). Working models of attachmentshapeperceptions of social support: Evidence for experimental and observational studies. *Journal of Personality and SocialPsychology*, 87(3), 363-383.

Craissati J, McClurg G., & Browne K. (2002). The parental bonding experiences of sex offenders: A comparison between child molesters and rapists. *Child Abuse and Neglect*, 26, 909–21

Del Giudice, M. (2019). *Sexdifferences in attachmentstyles*. *CurrentOpinion in Psychology*, 25, 1–5

Ege, E., Akın, B., Arslan, S., Y., Bilgili, N. (2010). Sağlıklı kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu sıklığı ve risk faktörleri. *TUBAV Bilim Dergisi*, 1, 1-15.

Erman G. (2002). *Kadına yönelik cinsel şiddet İçinde Kadına yönelik şiddete karşılaştırmalı hukukun yaklaşımı*. İstanbul: İstanbul Barosu Kadın Hakları

Uygulama Merkezi.

- Erözkan, A. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Karar Stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 2 (3), 60-74.
- Erzen, E. (2016). Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 17 (3) 01-21
- Eşel E. (2006). İnsan Cinselliğinin Biyolojik ve Evrimsel Temelleri.) *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 16(4), 1-20.
- Giddens A. (2010). *Mahremiyetin Dönüşümü*. (İ. Şahin, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınlar
- Güleç G., Kılıç Y., & Bilgiç S. (2007). ESOGÜ Tıp Fakültesi birinci ve altıncı sınıf öğrencilerinde cinsel mitlerin karşılaştırılması. *Osmangazi Tıp Dergisi* 29, 136-45.
- Gülsün, M., Ak, M. & Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik Açıdan Evlilik ve Cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, (1), 68-79.
- Hamilton C.E. (2000). Continuity and discontinuity of attachment from infancy through adolescence. *Child Dev* 71, 690-694.
- Hawton K. (1985). *Sex therapy: A practical guide*. Northvale, NJ: JasonAronsonInc.
- Hazan C. & Shaver P. (1987). "Romantic love conceptualized as an attachment process, *Journal of Personality and Social Psychology*, 52 (3), 511–24.
- Ho S.S., & Swain J.E. (2017). Depression alters maternal extended amygdala response and functional connectivity during distress signals in attachment relationship. *Behav Brain Res.*, 325, 290–6
- İncesu C. (2004). Cinsel işlevler ve cinsel işlev bozuklukları. *Klinik Psikiyatri*, 3, 3-13.
- İncesu C. (2007). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi: Cinsel Yaşam ve Sorunları, Bilgilendirme Dosyası, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği.

- Karaca, B.K. (2018). *Cinsel yönelimin, cinsel mitler, yetişkin bağlanma biçimleri ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kayır, A. (2001). *Cinsellik Kavramı ve Cinsel Mitler, Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi*, Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş., İstanbul.
- Kocagöz, S. Z. (2008). *Cinsel İşlev Bozukluğu Tipleri ve Cinsel Mitler Arasındaki İlişki*, Uzmanlık Tezi, Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi.
- Koluçak S., Güneş G., Pehlivan E. (2010). İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Üreme Sağlığı Konularında Bilgi Düzeyleri ve Hizmetten Beklentileri. *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 17(1), 7-14.
- Kontula, O. (2009). *Between sexual desire and reality, the evolution of sex in Finland*. Publications of The Population Research Institute, Finland.
- Kukulu K., Gürsoy E. & Sözer G.A. (2009). Turkish University Students' Beliefs in Sexual Myths. *Sexual Disabilities*, 27, 49-59.
- Kulak, H. (2006). *Cinsel İşlev Bozukluğu Görülen Kadınlarda Geçmiş Travmatik Deneyimler*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lewis M, Feiring C, McGuffog C, Jaskir J. Predicting psychopathology in six-year-olds from early social relations. *Child Dev*. 1984;55:123–36
- Marks, B., Crips, C. & Hahn, J. (2003). Promoting Sexuality Across The Life Span For Individuals With Intellectual And Developmental Disabilities. *The Nursing Clinics Of North America*, 38, 229-252.
- Mikulincer M., & Shaver, P. R. (2012). Adult attachment orientations and relationship processes. *Journal of Family Theory & Review*, 4, 259-274.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. New York: Guilford.
- Nakash-Eisikovits O, Dutra L. & Westen D. (2000). Relationship between attachment patterns and personality pathology in adolescents. *J Am Acad Child*

AdolescPsychiatry 41, 1111-1123.

Ogur P. & Utkualp N. (2016). Aydınoğlu N. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsellikle ilgili inanışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 25, 13-21.

Okutan, N. & Büyüksahin Sunal, A. (2011). Eşcinsellere Yönelik Tutumlar, Cinsiyetçilik ve Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılar: Yetişkin Bağlanma Biçimleri Açısından Bir Değerlendirme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 14(27), 69-77.

Özmen E. (1999). Cinsel Mitler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası*, (2): 49-53

Özmen H.E. (1999). Cinsel mitler ve cinsel işlev bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası*, 3, 49-53.

Özsoy, S. & Bulut, S. (2017). Cinsel Sağlık Bilgisi Dersinin Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsel Mitleri Üzerine Etkisi *KASHED*, 3(2), 54-67

Öztürk M.O. (2002). *Ruh sağlığı ve bozuklukları*, Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.

Pietromonaco, P. R., & FeldmanBarrett, L. (2000). The internal working models concept: What do we ally know about the self in relation toothers?. *Review of General Psychology*, 4(2), 155-175.

Pistole, M. C., &Arricale, F. (2003). Understanding attachment: Beliefs about conflict. *Journal of Counselingand Development*, 81, 318-328.

Robinson J.P., & Moss H.A. (1970). Patterns and determinants of maternal attachment. *J Pediatr*. 77, 976–85.

Rowland LD. (1995). Thepsychobiology of sexualarousalandbehavior. InDaiman, L., &McAnulty R. D. (ed) ThePsychology of sexualOrientation. Behaviorand Identity. Greenwood Pres. London.

Sadock, B. J., Sadock V. A. ve Ruiz, P., Davranış Bilimleri/Klinik Psikiyatri, (Çev., A. Bozkurt), Güneş Kitabevi, Ankara, 2016

Salter Ainsworth M.D., Blehar M.C., Waters E, Walls S. (1978). Patterns of attachment:

- A psychological study of the strange situation. Hillsdale: Lawrence Erlbaum;
- Scharfe, E., & Bartholomew, K. (1995). Accommodation and attachment representations in young couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 12(3), 389-401.
- Sigre-Leirós V.L., Carvalho J., & Nobre P. (2013). Early maladaptive schemas and aggressive sexual behavior: A preliminary study with male college students. *J SexMed*, 10, 1764-72.
- Smallbone S.W. & Dadds M.R. (2000). Attachment and coercive sexual behavior. *Sex Abuse-J Res Tr*, 12, 3-15
- Solomon J, George C, De Jong A (1995). "Children classified as controlling at agesix: Evidence of disorganized representational strategies and aggression at home and at school". *Development and Psychopathology*. 7 (3): 447-46
- Steinberg L. We know some things: parent-adolescent relationships in retrospect and prospect. *Research Adolescent*. 2001;11:1-19
- Sungur M.Z. (1998). Cinsel eğitim. *Klinik Psikiyatri*, 2, 103-8.
- Şahbaz, T. (2017). *Cinsel mitlerin cinsel işlev bozukluğu ve kaygı üzerinde etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taycan, S. E. & Kuruoğlu, A. Ç. (2013). Evlilik Uyumu ile Bağlanma Stilleri ve Mizaç ve Karakter Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 25(1), 9-18.
- Thompson R.A. (2002). Attachment theory and research. In *Child and Adolescent Psychiatry*, 3rd Ed. (Ed M Lewis):164-172. Philadelphia, Lippincott Williams Wilkins,
- Torun F., Torun S.D., & Özaydın A.N. (2011). Erkeklerde cinsel mitlere inanma oranları ve mitlere inanmayı etkileyen faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi* 24, 24-31.
- Tunç, S. (2005). *Gebelik ve Cinsel Doyum*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Tunç, S. (2005). *Gebelik ve Cinsel Doyum*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Wincze J.P. & Barlow D.H. (1997). *Enhancing sexuality: A problem solving approach. Client work-book*. San Antonio, TX: Graywind Publications.
- World Health Organization (2006). *Defining Sexual Health: Report of a Technical Consultation on SexualHealth*, Geneva,
- Yaşan A. & Gürgen F. (2004). Cinsel partneri olan bir hemşire grubu ile hiç partneri olmamış bir hemşire grubunun cinsel bilgi edinme yolları ve cinsel mitlerin yaygınlığının karşılaştırılması. *Yeni Symposium* 42, 72-76.
- Zilbergeld B. (1999). *The new male sexuality: (rev. ed)*. New York: BatamBooks.
- Ziya, A.Z. (2015). *Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri Ve Cinsel Tutumları Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi. Sosyalbilimler Enstitüsü.

EKLER

EK-1. Sosyo-demografik Bilgi Formu

Sevgili öğrenciler,

Üniversite öğrencilerinin cinsel mitler inanma düzeyi ve bağlanma biçimleri arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik olarak yürütülen bu çalışmada sizden istenilen, bölümlerin başında bulunan yönergeleri dikkatle okuyarak soruları yanıtlamanızdır. Sorulara vereceğiniz tüm yanıtlar gizli tutulacak ve bu çalışmadan elde edilen veriler grup olarak değerlendirilecektir. Bu ölçeğe vereceğiniz yanıtlar, çalışmanın amacına ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle tüm soruları lütfen yanıtlayınız. Bu çalışma için ayıracağınız zaman ve katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Pelin Tiftikçi

Üsküdar Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi

1.Yaşınız?

2.Cinsiyetiniz?

a)Kadın

b)Erkek

3.Medeni Durumunuz?

a)Bekar

b)Evli

4.Eğitim Durumunuz ?

a) Ön lisans

b)Lisans

c) Yüksek lisans/Doktora

5.Annenizin Eğitim Düzeyi ?

a)İlkokul

b)Ortaokul

c)Lise

d)Üniversite

e)Yüksek lisans /Doktora

6.Babanızın Eğitim Düzeyi ?

a)İlkokul

b)Ortaokul

c)Lise

d)Üniversite

e)Yüksek lisans /Doktora

7.Ekonomik Düzeyiniz ?

a)Çok düşük

b)Düşük

c)Orta

d)Yüksek

e)Çok yüksek

8.Tanı Alan Fiziksel Rahatsızlığınız var mı?

a)Evet

b)Hayır

EK-2. Cinsel Mit Değerlendirme Formu

1. Kadının cinsel isteğini belli etmesi ve cinsel ilişkiyi başlatması günahtır / ayıptır.
Doğru Yanlış
2. Cinsel ilişkiyi başlatan ve yöneten erkek olmalıdır. Doğru Yanlış
3. Cinsellik ve cinsel aktivite fiziksel olarak insanı yorar. Doğru Yanlış
4. Erkekler kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir. Doğru Yanlış
5. Cinsellikte başarıya ulaşmak önemlidir. Doğru Yanlış
6. Sevişme sırasında hayal kurmak yanlıştır. Doğru Yanlış
7. Sevişme cinsel birleşme demektir. Doğru Yanlış
8. Sevişme her zaman cinsel birleşme ile sonlanmalıdır. Doğru Yanlış
9. Cinsel birleşmede en uygun pozisyon erkeğin üstte olduğu pozisyonudur. Doğru Yanlış
10. Birbirini seven eşler cinselliğe her zaman istekli olur. Doğru Yanlış
11. Kadın sevişmeye hayır dememeli Doğru Yanlış
12. Adet döneminde, gebelikte, doğum sonrasında cinsel ilişkiden kaçınılmalıdır.
Doğru Yanlış
13. Cinsellik kadınlardan çok erkeklerin zevk alması içindir. Doğru Yanlış
14. Penis ve vajina kirlidir, dokunmamak gerekir. Doğru Yanlış
15. Cinsel hayat eşlere film, dizi ve kitaplardaki kadar heyecan ve zevk vermelidir.
Doğru Yanlış
16. Anne olan kadının cinsel hayatı eskisi gibi heyecanlı olmaz. Doğru Yanlış
17. Belli bir yaştan sonra kadın ve erkeklerde cinsel istek azalır, cinsel aktivite
olmaz. Doğru Yanlış
18. Erkek cinselliği için mutlaka ereksiyon gereklidir Erkeğin penisi sertleştiğinde
hemen boşalmalıdır Doğru Yanlış
19. Cinsellik doğuştan gelen içgüdüsel bir dürtüdür,yeni ve keşfe dair şeyler yoktur.
20. Sonradan öğrenilmez. Doğru Yanlış
21. İlk cinsel ilişki ağırlı ve acı vericidir Doğru Yanlış
22. Erkek cinselliğe her daim hazır ve isteklidir. Doğru Yanlış
23. Erkek cinselliği yalındır,kadın cinselliği daha komplikedir. Doğru Yanlış

24. Erkekğin ilişki esnasında ereksiyon kaybı yaşaması eşini çekici bulmuyor anlamına gelir. Doğru Yanlış
25. Erkekler duygularını belli etmezler Doğru Yanlış
26. Cinsel ilişki esnasında konuşulmaz Doğru Yanlış
27. Büyük penis ilişkide daha fazla kadına haz verir Doğru Yanlış
28. Erkek cinsel ilişki esnasında başka bir şey düşünürse daha geç boşalır. Doğru Yanlış
29. Cinsel içerikli konuşma, öpüşme,sarılma,dokunma penis vajina birlikteliği ile sonlanmalıdır. Doğru Yanlış
30. Cinsellik her iki tarafın aynı anda orgazma ulaşması demektir Doğru Yanlış
31. Mastürbasyon pis kötü ve zararlıdır Doğru Yanlış
32. Öpüşme,sarılma,dokunma gibi cinsel yakınlaşmalarla hamile kalınabilir Doğru Yanlış
33. İlk cinsel birleşmede kan gelmezse kız bakir değildir Doğru Yanlış
34. Penis vajina birlikteliğinde boşalma anında erkek geri çekilirse hamilelik yaşanmaz Doğru Yanlış
35. İlk cinsel birleşmede kan gelmezse kız bakire değildir Doğru Yanlış
36. Cinselliğin değişmez kuralları vardır Doğru Yanlış
37. İki insanın birbirini seviyor olması cinsel hayatlarının iyi olduğunun göstergesidir Doğru Yanlış

EK-3. Üç Boyutlu Bağlanma Ölçeği

ÜÇ BOYUTLU BAĞLANMA STİLLERİ ÖLÇEĞİ		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Karşımdaki insanlar benim kadar değerli değiller.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Birisiyle çok fazla samimi olduğumda sorun çıkabileceğinden kaygılanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Kararlıyken kimseyi önemsemem.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Sorunu olan birisini gördüğümde kendim onun yerine koyabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Başkalarının benim kadar değerli olduklarını düşünmüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6	İnsanlardan ne kadar uzak durursam o kadar az üzülürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
7	Ebeveynimle (anne, baba veya benim bakımı üstlenen bir başkası) iyi anlaşıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
8	İnsanlardan uzak duruyorum çünkü bana acı çekebilirler.	☐	☐	☐	☐	☐
9	Bir sorun varsa bunun kaynağı genel olarak karşımdakilerin sorunlu olmasıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
10	Kendim mutlu bir insan olarak tanımlıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
11	Duygusal ilişki yaşadığım kişinin benim için gerçekten sevmediğini düşünerek kaygılanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
12	Yalnızca kendime değer veririm.	☐	☐	☐	☐	☐
13	Başkalarının üzüntülerini anlayabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
14	Duygusal ilişkilerden uzak duruyorum çünkü terk edilmek istemiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
15	İnsanların görüşleri benim için önemsizdir.	☐	☐	☐	☐	☐
16	Ebeveynlerime (anne, baba veya benim bakımı üstlenen bir başkası) genel olarak sözler söylemem.	☐	☐	☐	☐	☐

17	İnsanlardan ne kadar uzak durursam o kadar mutlu olurum.	☐	☐	☐	☐	☐
18	Başkaları çok da umurumda değildir.	☐	☐	☐	☐	☐

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Ad Soyad

Pelin Tiftikçi

Doğum Tarihi

30.04.1996

Doğum Yeri

Hatay

İletişim Bilgileri

E-Posta

pelintiftikci4@gmail.com

Eğitim Durumu

2018-2020 Üsküdar Üniversitesi ,Klinik Psikoloji

2014-2018 Maltepe Üniversitesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

Staj Deneyimi

Kazım Tunç İlköğretim -2017

Maltepe Özel Ünal Bakım Evi -2017

NP Feneryolu Klinik -2018

Np Beyin Hastanesi-2019

Alınan Eğitimler

Bilişsel Davranışçı Terapi

EyeMovementDesensitizationandReprocessing(EMDR)

Hipnoz

Aile Danışmanlığı

Cinsel Terapi

Boşanma ve Çift terapisi

Oyun terapi

Masal Terapi

WISC-R

Klinik Değerlendirme Testleri

